

Koledar za februar 1920.

Mesečni namen apostolstva molitve, določen od sv. Očeta:

Katoliški proračun: red in velikodušnost.

Dnevi	Godovi	Posebni nameni apostolstva molitve za vsak dan so vse važne, nujne zadeve.	Češčonje presv. Rešnj, Telesa v	
			ljubl. škof.	lavant. škof.
1	Nedelja	Ignacij š., m.	Ljub. franč. Vrabče Trboje Begunje p. C. Koroška Bela Sela p. Šmih. Koč. Reka	Celje š. sestre Petrovče Zalec Gotovje Tebarje
2	Poned.	Svečnica		
3	Torek	Blaž š.		
4	Sreda	Andr. Korz.		
5	Četrtek	Agata		
6	Petek	Doroteja		
7	Sobota	Romuald		
8	Nedelja	Jan. Mat.	Hotedršica Mirna Ljub. Liht. Trstenik Žabnica Hotič Radovica	Griže Sv. P. v Sav. d. Galicija Polzela Kozje
9	Poned.	Ciril Alks.		
10	Torek	Školastika		
11	Sreda	Lurška M. B.		
12	Četrtek	Evlalija m.		
13	Petek	Katar. od R.		
14	Sobota	Valentin m.		
15	Nedelja	Favstin	Bela cerkev Zali log Zavrac Sp. Idrija Duplje Leše Banialoka	Sv. Peter p. Sv. Gorani Podsreda Podčetrtek
16	Poned.	Julijana d.		
17	Torek	Donat		
18	Sreda	Simeon		
19	Četrtek	Julijan s.		
20	Petek	Eleverij š.		
21	Sobota	Maksimiljan		
22	Nedelja	Stol sv. P. v Ant.	St. Vid p. Brdu Kolovrat Vavtava Trnovo red. Slap Razdrto Preloka	St. Vid pri Planini S. Marj. P. Pl. Olimje Dobje Pilštanj
23	Poned.	Peter Dam. š.		
24	Torek	Prestopni dan		
25	Sreda	Kv. Matija sp.		
26	Četrtek	Viktorin m.		
27	Petek	Kv. Nestor š.		
28	Sobota	Kv. Bald. š.		
29	Nedelja	Rajmund sp.	—	—

Odpustki

za mesec februar 1920.

1. **Nedelja, prva v mescu. Zv. Andrej.** Udom rožnovske bratovščine trije popolni odpustki: 1. če se v bratovski kapeli molijo po namenu sv. očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če v bratovski cerkvi nekaj časa pobožno molijo pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom. Popolni odpustek: a) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega; b) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; c) vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v farni cerkvi, kjer ni redovne.

2. **Ponedeljek. Svečnica.** Popolni odpustek: a) vsem vernikom, ki so opravljali devetdnevnicu na današnji praznik; b) udom bratovščine presv. R. Telesa kakor 5. dan; c) udom brat. naše ljube Gospe presv. Srca v bratovski cerkvi; d) udom rožnovske bratovščine danes ali v osmini v katerikoli cerkvi; e) udom škapulirske bratovščine karmel-

ske Matere božje v bratovski ali farni cerkvi; f) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; g) onim, ki nosijo beli škapulir, v bratovski ali farni cerkvi, če molijo za osvobojenje sužnjev; h) udom Marijine družbe; i) udom družbe krščanskih družin; j) udom bratovščine sv. Družine; k) udom bratovščine preč. Srca Marijinega; l) udom bratovščine za duše v vicah danes ali v osmini; m) udom družbe sv. Petra Klaverja, ako molijo za razširjanje sv. vere in po namenu sv. očeta; n) tretjerednikom; istim vesoljna odveza.

3. **Torek. Zv. Odovik.** Popolni odpustek vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom, tudi v farni cerkvi, kjer ni redovne.

4. **Sreda. Sv. Andrej Korzin. Sv. Jožet Leoniški.** Popolni odpustek: a) udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje; b) istim kakor včeraj.

5. **Četrtek, prvi v mescu. Sv. Peter Krstnik.** Popolni odpustek: a) udom bratovščine

Izhaja vsak mesec.

-o-

Stane letno 5 kron.

Krščanske odločnosti — več! In več jasnosti!

Napovedali so nam boj na življenje in smrt — nam »klerikalcem«. Nastale so nove stranke, ki vabijo z lepimi imeni in lepimi obljubami lahkoverne na svojo stran. Čez noč je zrasel cel gozd novih časnikov, ki preplavljajo mesta in deželo in obetajo svojim bralcem nebesa na zemlji. Nekateri se delajo lepe in snujejo prikrito, drugi ne prikrivajo svojih namenov nič in povedo naravnost, da je njih glavni namen ubiti vero v ljudstvu, ali kakor se bolj prikrito izražajo: uničiti klerikalizem. Klerikalno je vse, kar je versko in cerkveno, in klerikalci so tisti, ki pravijo, da imata vera in Cerkev tudi še nekaj govoriti na svetu. Vse, kar po cerkvenem še količkaj diši, uničiti in zatreti, to je njih namen. Vse se zbira, vse združuje, da »z združenimi močmi« izvede ta načrt. Najbolj se svet zaletuje v duhovne, po teh je treba najprej pasti, kajti ti držijo še križ po konci, če padejo ti, pade vse — in namen je dosežen.

Prišli so hudi časi za Cerkev, časi poskušnje za pravoverne. Boj proti Cerkvi se vnema na celi črti.

Kaj bomo pa rekli na to mi? Mi, ki smo doslej še nekaj dali na vero in rekli, da je to prvo in najpotrebnejše. Morda bo najbolj modro, da se pretečemu viharju umaknemo, da se skrijemo, kakor se skri-

je murenček v zemljo, kadar zasliši človeško stopinjo v bližini, ali kakor se nazaj potegne polž v svojo lupino, kadar sluti nevarnost. Češ, kaj se bom z bikom bodel, morda me še kaj pobode; kaj se bom prepiral, najbolje, da sem lepo tiho, morda še kaj vame prileti. Jaz ljubim mir in ne nosim rad svoje kože na prodaj.

Da, tako mislijo mnogi dobri ljudje, četudi naravnost ne povedo. Tako pa ni mislil sv. Štefan, kateri ni molčal kot muren in polž, ko so Judje ugovarjali krščanstvu, ampak svet ogenj ga je spreltel in z vso ognjevitostjo se je po robu postavil svojim nasprotnikom in jim naravnost v obraz povedal žgočo resnico: Vi neobrezani na srcih in ušesih, ki se vedno ustavljate Svetemu Duhu, kakor vaši očetje, tako vi! — Tako se je postavil Štefan. Seveda boste rekli: Zato jo je pa tudi pošteno skupil! Pobili so ga, na mestu je obležal mrtev! Ko bi bil lepo tiho, bi bil lahko še dalje živel in morda lepo starost učakal. Nam je pa naše življenje drago in ga ne izpostavljamo radi nevarnosti; pa ne le življenje, tudi mir nam je drag, in zato se ne vmešavamo radi v to, za kar se svet prepira.

Seveda ko bi bil sv. Štefan tako mislil, potem bi nobenega sv. Štefana ne

bilo, Štefan bi bil sicer živel, a mi bi nič ne vedeli, da je kdaj kak Štefan živel. Svetega Štefana bi nikjer ne bilo. — Pa ne le sv. Štefana ne, tudi drugih mučencev, ki jih zdaj štejemo na milijone, bi ne bilo, ko bi jim bilo več za lastno življenje, mir in zložnost, kakor pa za sveto vero in za nebesa. A mučenci so mislili drugače. Spominjali so se besedi Gospodovih: »Ne bojte se tistih, ki telo umoré, duše pa ne morejo umoriti; bojte se marveč tistega, ki more telo in dušo večno pogubiti!«

Kaj menite, če bi nas začeli danes zaradi naše vere kamenjati, pobijati, moriti — kaj bi mi naredili? Ali bi nam bila naša koža več ali naša duša? Ali bi ponesmali sv. Štefana in vse njegove tovariše-mučence, ali pa bi se lepo v luknje poskrili in si mislili: pa le rajši živim, kakor pa bi se dajal pobijati! Naj že bo vera, kjer hoče, se bo že sama branila!

No, pa kamenjanja se nam morda še ni bati. Toda če ne kamen, vsaj kaka beseda-zbadljivka lahko na nas prileti: klerikalec, tercijal, podrepnik itd. Ali kake-mu mogočnemu človeku se bomo zamerili, če zvesto s Cerkvijo držimo, ne bo nam več tako prijazen, morda nam celo kako ugodnost odtegne, dajal nam je drva, moko, našim otrokom ponošeno obleko, in kako dobro nam je prišlo! S kom naj torej držim, komu naj prijateljstvo odpovem: Bogu ali bogatašu?...

Tako omahuje marsikdo med Bogom in Balom (malikom) in večkrat se prevaža na Balovo stran. Misli si: Z Bogom se bova že kako pobotala, a bogatašu se ne smem zameriti! Morebiti pa še bogataš ni, samo kričač je; nobenega dobička nimaš od njega, samo z jezikom svojim te zmaguje in strahuje, pa si misliš: ne maram se mu zameriti, bolje, da z njim potegnem ali da sem vsaj tiho, imam vsaj mir!

Ah, da! Stara, a nerazumljiva resnica je: Hudobija se šopiri, ponaša, kriči, razsaja; čednost pa je tiha, mirna, boječa. Hudobneži vse prevpijejo in se obnašajo,

kakor bi bilo vse njihovo; dobri ljudje pa molče, se boje in kvečjemu zdihujejo nad slabimi časi.

Če bi ne bilo tako — ali bi bilo mogoče to, kar se pri nas godi že dolgo, zdaj pa prav posebno? Prepričani smo: Večina slovenskega ljudstva je še dobra, verna. Toda veliko besedo imajo samo malovredneži. Ti kričijo in grozijo, kakor bi bila vsa domovina njihova. Kaj se zdaj vse govori zoper Boga, vero, Cerkev in duhovne! Govori grdega lažnjivega, neumnega, da se da laž z roko prijeti! Govori po vseh cestah, železnicah, delavnicah, tovarnah, kavarnah in pisarnah. Pa koliko jih je, ki bi se upali tem lažnjivcem nasproti glas za resnico povzdigniti? Ko bi se vsaj en del dobrih tej zlobni gonji odločno po robu postavil, bi si slobneži ne upali uganjati, kar uganjajo zdaj.

Ljudje božji, imejte vendar malo poguma, malo krščanske odločnosti! Hudobija se šopiri in kriči, čednost se pa skriva in boji. Ali ni narobe prav? Hudobija naj se sramuje in skrrije, čednost pa naj se pokaže in postavi, kadar je potreba!

Črne naklepe zdaj delajo nasprotniki zoper Cerkev. Kaj menite, ali se jim bo posrečilo? — To je odvisno od tebe, krščansko ljudstvo! Če boš ti na vse to molčalo, seveda se jim bo posrečilo. Če boš pa ti na plan stopilo in zaklicalo: Tako se ne gremo! potem jim ne bo šla pšenica v klasje.

Po vsem svetu, po vseh deželah dviga brezverstvo svojo glavo. Povsod peklenške sile loputajo in treskajo z vratí. Povsod žele Cerkev kar mogoče k steni pritisniti. Neki nemški list piše: Kaj ima Cerkev pričakovati od teh novih gospodarjev, kaže cela vrsta dogodkov, ki so čisto podobni dogodkom francoske revolucije koncem 18. stoletja, kakor nešteta oskrunjenja cerkev, preganjanja in tudi umori duhovnikov. V Lincu so škofa na cesti napadli, v Inomostu so vse samostane izropali. Vprašanje pa je, kako se ljudstvo drži nasproti tem naskokom na Cerkev. V

Nemčiji so se združili celo verni protestantje s katoličani v obrambo vere. Ko so preteklo leto v Prusiji poskusili odtrgati Cerkev od države, in sicer na najbrezobzirnejši način, in ko je na Bavarskem naučni minister na lastno pest hotel krščanski nauk iz šol odpraviti, se je po celi deželi vzdignil vihar ogorčenja in odpora. Katoličani in verni protestantje so se združeno uprli tem nakanom.

Kako pa bo pri nas? Ali bo krščansko ljudstvo imelo tisto moč v sebi, da bo dvignilo vihar odpora zoper take poskuse? Upamo, da vendar!

Toda več poguma, ljudje krščanski, več odločnosti! Zdaj je prišel čas, ko je treba vsakemu pokazati barvo in ne skrivati svojega verskega prepričanja! Prišel je čas poskušnje za katoličane, morda tudi čas preganjanja. Pa kaj za to, če nas začnejo tudi kamenjati! Ali si moremo želeti lepše smrti, kakor so jo imeli svetniki? Mučeništvo jim je prineslo svetništvo, in tudi nam ga bo! — Če se pa za pravico smrti ne bojimo,

kaj se bomo bali manjših težav, kake časne izgube ali kakih zbadljivih besed?

Pa tudi obupavajmo nikar! Če pogledamo v zgodovino, vidimo, da so bile take reči, kakor zdaj, že velikokrat na svetu in še hujše. Ali se ni zdelo, da je ob Jezusovi smrti vse njegovo delo pokopano in zatrto? Vse je zbežalo od nje, in on sam je tako sramotno končal. Pa kratko je bilo veselje nasprotnikov. Vstal je in z njim vred je resnica zmagala.

Isti Gospod pa je tudi nam, ki v poznejših časih trpimo z njim in za nje, dal zagotovilo: Na svetu boste bridkost imeli; ali zaupajte, jaz sem svet premagal!

Naj torej pride vihar — ne bojimo se ga! Naj izčisti ozračje! Tudi v naših vrstah se časih nabere kaj gnilobe, stoječa voda se usmradi. Vihar naj to gnilobo odpravi, naj nas očisti, opere vsega madeža, učvrsti in v dobrem okrepi!

Toda odločnosti krščanske več! Potem se nam ni bati. Z zmagovalcem Kristusom bomo zmagali tudi mi.

Več jasnosti!

O tem je že zadnji Bogoljub govoril, da je treba znova zabičati. Zopet se nam poroča iz treh krajev, da je po par deklet Marijine družbe vpisanih med socialdemokrati, drugod pa da hočejo biti mestna dekleta, ki so v Marijini družbi, obenem Sokolice.

Pri tem ni ravno hudobije, pač pa veliko nejasnosti in neodločnosti. Taki ljudje ali razmer prav nič ne poznajo, ločiti nič ne znajo, ali pa hočejo biti na dveh straneh: šviga švaga čez dva prağa. Boženo svečico, hudobcu pa drugo.

Vedeti morate vsi, kar vas je krščanskih ljudi na Slovenskem, da je socialdemokratska stranka Cerkvi odločno sovražna. Noben človek, ki mu je še kaj za vero, se ne sme z njo pajdašiti. Tudi zaradi časnega dobička ne! »Kaj pomaga človeku, če cel svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi!« Krščanska

delavska organizacija je »Jugoslovanska strokovna zveza«, ki ima po vseh delavskih krajih svoje podružnice. K njej pristopite vsi, kar vas je delavskega stanu! Tudi pri drugih agitirajte zanj! Agitirajte s tisto gorečnostjo, s katero socialdemokratije svoje slabo blago vsakomur ponujajo in vsiljujejo!

Enako morate vedeti, da je »Sokol« svobodomiselno društvo, Cerkvi sovražnega duha. O tem ni govora, da bi kdo mogel biti Marijin družabnik in Sokol obenem! Vedeti morate vendar, da dve ma gospodoma ne morete služiti, da ogenj in voda, tema in svetloba ne gresta skupaj.

Dalje nam je bilo sporočeno, da so se tudi nekatera dekleta Marijinih družb iz ljubljanske okolice udeležile tistega dirindaja, ki ga je napravila takoimenovana

»Samostojna kmečka stranka« v nedeljo 23. novembra v Ljubljani. No, še tega se manjka, da bi članice Marijinih družb pri tej gonji sodelovale! Ali ne veste prav nič razločevati desno roko od leve, prave poti od krive? No, naj bo zaenkrat! Ta »Samostojna kmečka stranka« je s svojim lepim imenom in besedami marsikakega poštenega kmeta zapeljala, da je v njej videl rešitev svojega stanu. In na ta shod so menda spravljali ljudi z grožnjami: »Če ne greš, nisi prijatelj kmeta!« Pa ljudje že spregledujejo in uvidevajo, da so to samo liberalne limanice, na katere hočejo kmete loviti. In bodo še bolj spregledali.

Torej jasnost in odločnost! »Kdor ni z menoj, ta je zoper mene. In kdor z menoj ne zbira, ta raztresa.« To so besede našega Gospoda. Dvema gospodomu ne morete služiti. Na dve strani ne omahovati. Ali služite Bogu ali pa nudiču!

Zapomnite si: In če bi ne imelo biti na Slovenskem nobene Marijine družbenice in nobene Marijene družbe, če bi vse izstople, — tega nikdar ne moremo dovoliti in ne bomo dovolili, da bi smeli člani verskih družb biti obenem člani Cerkvi sovražnih družb. Kaj nam je s takimi družbami pomagano! Bolje nobene, kakor take družbe.

Pišemo pa o tem zato tukaj-le in ne zadaj v oddelku za Marijine družbe, ker to ne zadeva samo Marijinih družb, ampak vse, ki hočejo biti poštene kristjani.

Morda bo to naše odločno govorjenje koga oplašilo, oziroma odvrnilo in bo zato Bogoljuba nazaj vrnil, češ, če si pa tak, te pa ne maram več! Res, mi si želimo Bogoljuba v vsaki hiši — ne zaradi sebe, ampak zato, ker ljudstvu dobro želimo. Toda to nas pa nikdar ne bo premotilo, da bi zaradi tega kaj odnehali od tega, kar je edino prav.

Tudi Jezus ni dal s seboj čisto nič glihati. Kar je rekel, je bilo kakor pribito. »Če te tvoje oko pohujša, izderi ga in vrzi ga od sebe!« To je vendar dosti odločno povedano. In ko so ga začeli ljudje zapuščati, takrat ko je govoril o sv. Rešnjem Telesu, se je obrnil do apostolov, pa jih vprašal: »Ali hočete tudi vi proč iti?« Hotel je reči: »Kakor vam drago. Ampak, kar sem rekel, sem rekel in ne vzamem nobene črke nazaj.«

»Ali hočete tudi vi proč iti?« — vprašamo tudi vas, ki to berete — zdaj, ko vse zabavlja čez duhovne, Cerkev in vero, ko se vse pripravlja, da ji zađa smrtten udarec? Ali ji hočete tudi vi nezvesti postati in k sovražnikom pobegniti? — »Gospod, kam hočemo iti? Ti sam imaš besede večnega življenja.« Mi vemo, da kar Cerkev uči, to je in ostane resnica — in če ves svet odpade od nje. Če se nje držimo, vemo, da po nji in le po nji pridemo do večne sreče. Zato se odpovemo vsemu, kar je njej nasprotno. Njej pa ostanemo zvesti — brez omahovanja, — do konca, do smrti!

Posvetimo vso skrb družini!

Zdaj, ko vidimo, kako je ves vnani svet vedno bolj sovražen veri, kako so se mnogi zakleli, da hočejo z vsemi silami delati na to, da vero v ljudstvu zatirajo in zatro, moramo mi misliti na to, kako bi vero v ljudstvu še mogli ohraniti.

Eno najboljših sredstev se nam zdi to, da obračamo vso skrb družinskemu življenju.

Družina je, kakor pravimo, celica človeške družbe. Vse človeštvo je bolj ali manj porazdeljeno v razne večje in manjše družbe. Take družbe so: vas, trg, mesto, občina, župnija, škofija, dežela, država, narod. Prvotna in temeljna družba vseh teh družb pa je družina. To družbo je ustanovil sam Bog. Iz družine prihaja ves človeški rod.

Kakšen je človek, kakšni so ljudje, to je največ odvisno od družine. V družini človek preživi prva leta svojega življenja. In ta leta so za vsakega človeka najvažnejša. Takrat se stavi v človeku podlaga za vse njegovo nadaljno življenje. Veste, kaj je rekel neki moder mož? »Kakršen je človek prvih šest let na kolenih svoje matere, tako ostane navadno celo življenje.« Ne misliti, saj otrok takrat še nima pameti in nič ne razume, kaj se okoli njega godi. Res, da otrok še ne razume veliko — a brez vsakega razuma tudi ni — toda njegova nežna duša srka in pije vase nevede in nehote vse to, kar se okoli njega godi. Če vidi v hiši lepo vedenje, modro in dostojno govorjenje, če sliši, da se v hiši moli, pred grehom svari, na Boga spominja, se vse to lépo njegove mehke duše nehote prijemlje, se tega duha navzemlje in sam tak postaja. Če pa sliši v hiši prepir, kletev, grdo govorjenje, če gleda sirovost in razuzdanost, se ga tudi to prijemlje, se bo tudi tega duha navzel in sam tak postal. Kakršna je njegova bližnja okolica, kakršen zrak, katerega diha, duh, v katerem živi, tak bo sam. Srce malega otročiča je kakor nehak vosek; kar vanjga vtisneš, vse se v njem pozna. Iz voska se pa tudi delajo podobe, figure; lahko iz njega napraviš angelčka, telička, kravico ali volička. Tako lahko tudi napravite iz otroka, kar hočete in znate: angelčka ali škrateljčka.

Največ je pri tem seveda ležeče na materi, zato je rekel oni modri mož: »Kakršen je otrok prvih šest let na kolenih svoje matere.« S tem ni rečeno, da ga mora mati vedno na kolenih imeti, dasiravno ga pogostokrat res ima. To hoče le reči, da se prvih šest let otrok najbolj okoli matere suče in smuče; od nje ima svoje telesno in duševno življenje. Kar mati pri otroku naredi, to najbolje drži; kar mati zanemari, tega za njo nobeden ne popravi.

Da je res na domači vzgoji ali na domači hiši največ ležeče, se najbolj vidi

v šoli. Otroci, ki so od doma dobri, s takimi ima katehet lahko delo; z otroci pa, ki so od doma zanemarjeni, je kriz, tudi najboljša šola in katehet jih ne moreta veliko preurediti.

Iz tega se vidi velikanska važnost družinskega življenja za bodočnost človeškega rodu. In zato, če hočemo ta rod Bogu še zvest ohraniti, moramo družini posvetiti še veliko večjo skrb kakor doslej. Kajti vnani vetrovi v sedanjem svetu so otrokovemu duševnemu življenju škodljivi in nevarni; le dober duh domače hiše utegne mladino še dobro ohraniti.

Zato je Bogoljub, kakor vidite, začel letos znova prinašati pouk o domači vzgoji otrok, izpod spretnega peresa gospoda župnika Volca. Enako potreben in poučen je pa tudi nauk o pripravi na zakonski stan, ki ga dobite tam zadaj. Tudi Marijinim družbam za žene moramo in hočemo posvečati iz tega razloga večjo skrb in pozornost. »Dajte mi dobrih mater in spreobrnil bom svet,« so menda rekli papež Pij IX. Dajte našemu narodu dobrih mater, pa bo dobro.

Zato pa tudi mora biti Bogoljub družinski list vseh naših krščanskih slovenskih družin. Še zmirom preveč vlada mnenje, da je Bogoljub samo za pobožne ženske, zlasti za dekleta Marijine družbe. Res so te njegova glavna opora. A ne samo tem je namenjen. Bogoljub mora biti last in dušna hrana družin, kolikor mogoče vseh Dobrih že tako, kar dobre si ga same zažele. Manj dobrih pa tudi, ker moramo za to skrbeti, da bodo vse postale dobre. Kajti iz vseh družin prihaja naraščaj človeškega rodu, in naša želja mora biti, da bo ves ta rod dober. Kaj pomaga skrbeti samo za tiste, ki so že dobri in naukov toliko več ne potrebujejo! Kaj pomaga prinašati lepe članke o vzgoji, če jih pa večina tistih, ki imajo z vzgojo opraviti, ne dobi v roke! Na ta način ne pridemo nikamor do cilja. Prekvasiti

moramo vsomaso ljudstva z dobrimi nauki. Zato Bogoljuba v vsako hišo, vsako družino! Le na ta način se bo kaj zboljšalo.

Le dobre krščanske družine bodo v teh veri sovražnih časih ljudstvu ohranile vero. Zato pa obračajmo krščanskim družinam vso skrb in pozornost!

Vzgoja otrok v krščanski družini.¹

(Piše župnik Jožef Volc.)

Podrobna vzgoja.

Prvo poglavje.

Kdo naj vzgaja?

Samo povrhu obdelati tako njivo, kakor je vzgojna — ne gre. Dober gospodar da njivi veččega orača in sejača, skrbnih plevic in ženjic. Pa tudi semena dobrega ji oskrbi, in sebi znanja, da ve, ali prija temu semenu bolj solnce ali senca, bolj moča ali suša, bolj prhka ali mastna zemlja. In, če je njiva plevelna, mora tudi vedeti, kako tega kleka s pridom udušiti... Pri vzgoji enako! Na čez smo že povedali, kar treba staršem vedeti o vzgoji; zdaj moramo pa še na drobnem situ obravnati vzgojitelje in njih delo, gojence in njih potrebe in naturo. To je nauk o podrobni vzgoji.

Kdo naj jo izpelje? Seve, čigar je otrok.

Predvsem starši, družina, domača hiša. Domača hiša je raj otrokov. Družina je njegova prva in najodličnejša vzgojilja. Starši so najprvotnejši, od Boga izbrani in — če so količkaj o svojih dolžnostih poučeni — tudi najsposobnejši vzgojitelji otrokovi. Dobre domače vzgoje nič ne nadomesti: ne najvzornejši zavodi, ne najboljše šole. Kakor dobre matere ne nadomesti otroku najboljša sorodnica ne, in dobrega očeta noben učitelj, tako tudi domače vzgoje ne nadomesti noben drug trud, nobena tuja skrb. Roka staršev še iz groba vodi. »Prvo seme podučevanja«, pravijo modri Slomšek, »pade najgloblje, najdalje ostane in obrodi najlepši sad... Zato ni dobro, če otroci prezgodaj svoje starše

zapustijo... Tuja reja otrok je le mačihina goja... Ako prve šole otroci doma ne najdejo, vse svoje žive dni ostanejo kilav sad.« Starši imajo torej prvi pravico in prvo besedo pri vzgoji svojih otrok. Te pravice, pa tudi dolžnosti ne, jim ne more nihče vzeti. Tudi za to plat zakonskega življenja velja Zveličarjev nauk: »Kar je torej Bog združil, naj človek ne loči.« (Mark, 10, 9.)

Seveda pa staršem pri vzgoji otrok lahko pomagajo, oziroma morajo pomagati, tudi še drugi: domači ljudje, učitelji, duhovniki. In ne le upravičeno je, če jim pomagajo: celo velika sreča je za starše in za otroke, če jim pomagajo v pravem duhu. Saj je pri vzgoji za vse dosti dela. In, če še vsi store svojo dolžnost, še ni včasih iz dobre moke dobrega kruha.

Oglejmo si zdaj te delavce na vzgojnem polju in presodimo njih delokrog in vpliv na gojenca!

I. Matí.

Kaj je toliko na tem imenu, da ga človek ne moreš zapisati brez ginjenosti, izgovoriti brez pobožnosti? Ali je spomin na neštete dobrote ali na zvestobo ali na tisto ljubezen, ki ne umrje? Morda vse troje, morda še tisočkrat več.

Bil je sin, sirov in propal, ki je umoril svojo mater. Iz prs ji je iztrgal srce. In ko je bežal z njim iz hiše, se je spotaknil na pragu in je padel. In materino srce, že v zadnjih utripljajih, ga je še vprašalo: »Revček, ali si se kaj udaril?«

Koliko to pove, ta borna pripovedka, in kakšno bogastvo je v nji! Materina lju-

¹ Naslednji članki so nadaljevanje vzgojnih naukov, priobčenih v »Bogoljubu« l. 1913—1918.

ozen in zvestoba je edina, ki ne zahteva plačila: le živeti hoče, trpeti in se žrtvovati, ali kapljema in sceloma.

Kdo torej more biti boljši vodnik, boljši učenik, boljši varih otrokov? Mati je srce družine in srce vzgoje. Brez matere so otroci in čebele izgubljene. Boljše zato izgubiti bogatega očeta ko revno mater. Mati namreč ne vpraša: »Ali hočeš?« mati pravi: »Tu imaš!« Mati na otroka še takrat misli, ko je.

»Ni torej dvoma,« pravi hrvatski pisatelj J. N. Jemeršić v svoji lepi knjigi »Majka u raču (pri delu) za Boga in Hrvatsku«, »ni dvoma, da je pozval vsemogočni Stvarnik vseh stvari predvsem matere, da se bavijo z najvzvišenejšo in največjo umetnostjo na svetu, namreč z dobro vzgojo otrok. Domača hiša je prva šola, in mati je prva učiteljica. Ako se dete ne vzgoji v rojstni hiši v dobrega človeka, mu ne pomagajo pozneje nobeni nauki in nobene šole. Napravijo znabiti iz njega učenjaka ali delavca ali uradnika za katerikoli stan, toda nikdar čednostnega in dobrega človeka, če je bila zašla materina vzgoja na krivo pot ali če se je zanemarila.«

Na krivo pot! Tu nehote obstanemo. Ali se tudi materina skrb in ljubezen lahko izprevrže v zlo? — Žalibog!

1. Koliko mater je slepih v svoji ljubezni do otrok! To je res: Noben otrok ni tako grd, da bi se materi ne zdel lep. In noben otrok tako spačen, da bi ga mati ne izgovarjala. Nemci imajo pregovor: Vorsicht ist die Mutter der Weisheit, Nachsicht die Weisheit der Mütter: previdnost je mati modrosti, izpregledovanje pa modrost mater. Ta modrost pa rodi mnogo zla, ker ni modrost, ki od zgoraj pride, ampak je zemeljska, živalska. (Jak. 3, 15.) Mati, ki je slepa za napake svojih otrok, z eno roko zida, z drugo podira že ob zibeli; ovira vzgojno delo drugih vzgojiteljev, ko je otrok šoli dorastel; pa celo v roke streže duševni revji svojih otrok, ko so otroci enkrat izpod šibe. Taki otroci so potem brezobzirni, ker imajo doma vedno zid, za katerega se lahko skrijejo. Počno, kar ho-

čejo; žive, kakor hočejo; oblačijo se, kakor hočejo; hodijo, koder hočejo: pri mami so zmiraj — angeli. Mama so pa slepi za njih družino in službo, za njih igrače in knjige, za njih nagjenja in strasti. Nekega nesrečnega dne pa padeta dva v jamo, ker je slepec slepca vodil. In mati se pri tem še najhuje pobije, ker nosi odgovornost pred Bogom in ljudmi.

Pa je mati včasih slepa še v drugem. Na primer: glede svojega zdravja in življenja. Ve, tako je potrebna otrokom kot oko glavi. Čimdalje te bodo imeli, če si dobra mati, tembolje zanje. Pa gara nekatera, posebno če živi na rokah, in trpi na vse kampe kot črna živina od zore do noči in še v noč — velikokrat prav iz slepe ljubezni do otrok, da bi imeli kruha nele do želje, ampak obilo in dobrega kakor oni tam pri kramarju ali pri županu ali kjerkoli, koder ne žive tako na tesnem. In konec? Počasno hiranje in zgodnja smrt materina. In otroci potem — kakor kameni na cesti. Slepa ljubezen jim je mislila mehko postlati, pa so padli zelo na trdo. Tuje duri jih tepo.

Tudi glede druge oskrbe otrok greše nekatere matere čuda veliko iz slepe ljubezni. Recimo, glede premoženja. Veliko premalo nekatera pretehta, ali je premoženje pridobljeno pravično ali krivično, po pameti ali nespameti. Da so le dote za hčere velike, če gre pri tem tudi posestvo doma polagoma na nič! Da je le dovolj košatije v oblačilu in živilu otrok, da ne bodo slabši kot ti in oni, pa naj pride denar za to pri durih ali pri opažu v hišo. Ne uvidijo take matere v svoji slepoti: Krivično blago v skrinjo, a molj za njim. Res, slepe matere! A boljša otrokom slepa mati na očeh kot slepa na duhu.

2. Pa je najti tudi mnogo m u t a s t i h m a t e r, mutastih iz ljubezni do otrok. Uvidi in ve marsikatera, da ni sama temu ali onemu trdoglavcu (ali trdoglavki) kos, pa molči in očetu nič ne pove, da bi znabiti ata preveč ne zavpil nad njim. Pa molči včasih mesece in leta iz slepe ljubezni in strahu, da bi se s strogostjo ne

napravil red v hiši. Molči pa tudi iz grešne mehkote, kakor svoje dni Heli pri svojih sinovih, ko otroci odrastejo in z dobro več ne opravi pri njih. Tarna znabiti in joka celo in obupava, a besede, odločne in ostre, ne upa izreči, da ne bi zadela src svojih otrok. Zato pa temveč govore drugi: sosedje, botrina, sorodstvo... In ko mati o tem izve, se ji spet usta zapro in z vsem križanim svetom se rajši razpre, kakor da bi vzela v strah svoje otroke. O sveta materina ljubezen, kako si veličastna v svetih žrtvah, kako zaničljiva v grešnih!

3. Poznamo pa tudi h r o m e m a t e r e. Prevelika posvetna skrb za otroke jih je omrtvičila, da niso zmožne krepkega in vstrajnega vzgojnega dela. Enim manjka znanja. Ne vzamejo leto in dan v roko nobene knjige, ki jim govodi o vzgoji otrok (Detoljub, Seigershmied; Krščanska mati, Družba sv. Mohorja 1913; dr. Jeglič: Staršem, pouk o vzgoji); pridige o vzgoji otrok so jim posebno zoprne; kadar je oznanjen v cerkvi pouk za matere, takrat je taki materi dober vsak izgovor, da le ostane doma; z nikomer se ne posvetuje o vzgoji, nikogar nič ne vpraša, nič ne primerja, nič ne misli naprej; da so otroci le siti in oblečeni, pa so opravljeni. Na tisoče je takih hromih mater, ki so enostransko brezčutne, mrtve za otroke. Druge spet nimajo časa. Za vse je pa časa dovolj: le za ljubeznivo poučevanje, za nadzorovanje otrok in za molitev ga ni dobiti. Kokoši so zavarovane, krave vsak dan oskrbljene, vrt v redu, njive vzorne, otroci pa tudi siti in umiti, oprani in počesani, a drugače svoji mojstri. Tako ravna enostransko ohromela mati! In ravno na tisto stran brezčutna, kjer bi morala biti najbolj skrbna in neutrudna! Kdo naj potem na otroku popravi to škodo in kdaj? »Kajti to,« pravi sloviti Francoz de Maistre (izg. de Métr), »kar se imenuje človek, hočem reči: čednostni človek, to je pri desetih letih bržčas že vzgojeno, in če se to ni zgodilo na materinih kolenih in po njenem vplivu, bo nesreča nepopravljiva.« Ta stavek naj bi bil zapisan na vsaki zibelif

In če bi se ženinom in nevestam, ko so na oklicih, vsak dan iznova vtrobil, bi tudi ne bilo preveč.

Morali smo te bridke resnice zapisati semkaj, kakor tudi sicer visoko čislamo nežno skrb in mučno delo naših slovenskih mater. A ravno zato, ker ima materina vzgoja tako odločilen vpliv na otroka, nismo smeli molče mimo ovir, kjer se zatika.

Kakor je pa gotovo, da mora materina vzgojna skrb kot solnce obsevati in ogrevati vse vzgojno polje, hočemo reči: obračati se mora na vsega otroka po duhu in po telesu in na vse posameznosti, tako je pa tudi gotovo, da mora zlasti materina vzgoja vcepiti in utrditi v otroku osobito dve čednosti, ki sta za srečno in pošteno življenje otrokovo potrebni kot sol jedem: modrost in zmernost.

Krščanske matere, vzgojite nam m o d r e o t r o k e ! S tem pa ne mislimo niti posebne učenosti, niti tiste prebrisanosti, ki je otroku često bolj v škodo kot v blagor, ampak le to mislimo: take otroke nam vzgojite, da bodo znali prav živeti. Mnogokrat slišite hvaliti to ali ono mater: Ta ima pa modre fante, ta ima pa modre hčere! Kakšni otroci so to? To niso premetenci, ki se znajo zgodaj dokopati do lastnega kruha; tudi ne vrtavke, ki znajo vsakemu govoriti in nastopiti v vsaki družbi, ampak mladi ljudje so to, ki znajo prav živeti in ravnati. Pridni so pri delu, veseli v družbi, povsod pa previdni. Za svetno reč so skrbni, a za dušno reč še skrbnejši, za oboje pa dobro porabijo čas. V sreči mislijo na nesrečo, v nesreči pa na novo srečo. Govoré, kadar je čas, in molče, kadar ni vredno besedi. Iz nesreče družih se uče. Sanjajo le v spanju, z glavo ne silijo skozi zid, za vsak opravek pa si poiščejo primerni čas. Skratka povedano: pravega reda in pota se vedno drže. Pred Bogom pošteni, pred ljudmi pošteni, sami s seboj zadovoljni. To je tista modrost, o kateri pravi Duh božji: »Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda (Preg. 8, 35), to se pravi: srečen

bo tu in tam. Imenovati bi smeli to modrost: oči mladine. Življenjepisec nam poroča (Zg. Danica 1882, str. 275), da so oili škof Slomšek že kot pastirec doma sižno modri. »Bil je Tonče že takrat resen in postaven v svojem obnašanju, tako modri, da so ga zelo spoštovali sošolci. Velikrat se zgodaj pri mladeniču pokaže, kaj ima iz njega biti, in prelep je cvet modrosti, ki se zgodaj pokaže pri mladem človeku. Pri mladem Slomšku je pa pobožna njegova mati imela največjo moč do njegove verske vzgoje.«

O srečna mati, ki si vzgoji take otroke! To pa more le mati, ki ima z otrokom obilo opraviti, ki je ob vsaki novi izkušnji ob njem, ki ji otrok največ verjame in jo najrajši posluša in posnema in najtežje pozabi, kar ga je ona učila. Z materino podobo vsrče otrok vase njene misli in izkustva, njeno previdnost in modrost, njene nazore o svetu in življenju. Ona ga takorekoč tudi duševno rodi. Modra mati — modri otroci!

Vzgojite nam pa, krščanske matere, tudi zmernih otrok! S tem ne mislimo samo zmernih v jedi in pijači, ampak zmernih v vsakem poželenju: otrok, ki si

bodo znali kaj pritrpati, Po pameti uživati jed in pijačo, po pameti veselje, po pameti čast, po pameti svet. Gorje otroku, ki nima te dote iz materinih rok; postal bo suženj strasti, nadloga sebi, poguba drugim. A ravno mati mu more to dati. Ta čednost zmernosti je v mnogih ozirih tako tesno zvezana s telesnim razvojem otrokovim, da se ga ne prime kasneje, če ni bil otrok z njo že »pri korenini« cepljen. Le pomisli: zastoj boš otroka kasneje učila zmernosti v pijači, če si otroku že izmlada zastupila telo z žganjem in rumom; zastoj mu boš pridigovala o krotanju mesene poželjivosti, če se je v njem že razpasla grda navada; zaman mu boš govorila o ponižnosti, če mu še srši častihlepnost iz vsega njegovega vedenja. Kde je torej bolj in prej poklican, da se otrok vzgoji v borenju s samim seboj, kot ti, o mati? Otrokov boj mora biti tvoj boj, njegova zmagaja naj bo tvoja zmagaja. In tvoja krona.

Te dve poglavitni čednosti — modrost in zmernost — sta dva vogelna stebra pri vzgojni stavbi. Ta dva naj postavi mati. Druga dva naj pa postavi oče.

(Dalje.)

Minljivost.

Pečat njen nosijo sive goré,
temni prepadi in strme pečine;
vode, ki z reber v dolino hite,
glasno šumijo: vse mine, vse mine...
Vrste stoletij pečine razdirajo,
hribe predstavljajo, brezdna zapirajo,
lomiijo hraste in rušijo skale.

Bliskovo suče se časa kolo,
enkrat odločeno nam je živeti;
zemlja premine in sinje nebo,
v solncu se bežnost zapisana sveti.
Zvezde na nebu blede in ugašajo,
smrt jih zdrobi, ki z močjo se ponašajo,
žezla rjavé in razpadajo krone...

Mesta postanejo kup razvalin,
dela življenja zob časa razdira,
narodom tihe grobove odpira.
Močne in slavne države izginjajo,
v pušče se plodne dežele spreminjajo, —
le kar je večno ostane, ne mine.

Limbarski.

Zopet v šoli krščanske popolnosti.

Ljudje božji, ali še veste, kdaj smo se v tej šoli videli zadnjikrat? Pred vojsko je bilo, štirinajstega leta, v 3. ali 4. številki »Bogoljuba« na straneh 89 do 92. Tam stoji zadnji pouk pod naslovom »pesem orlov«, ki govori o ljubezni do sovražnikov. Potem pa so vašega prepokornega sluga in učitelja prijeli in ga odpeljali, kamor je dovolila božja previdnost. Takoj v začetku ujetništva je mislil, kako bi prinesel domu kolikor mogoče veliko napisanega za to vašo šolo. Večkrat je sédel na kakšen kamen na skalnatem otočku Friul in začel pisati, kako treba brenkati na strune srca. Ali takrat prve mesece ujetništva je brenkalo to ujetništvo samo na strune njegovega srca in sicer tako močno, da je bila duša vedno polna drugih misli, da je legala na srce vedno pusta in gosta siva megla tožnosti, in pa še nekaj: — lačen je bil, lačen, in če je človek lačen, pa tudi možgani štrajkajo in nimajo nobenega pravega veselja do duševnega dela. Šele pozneje na Korziki, ko smo zopet dobivali več jesti, se mu je vrnila prejšnja kranjska korajža, da je prijel za pero in zopet začel pisati o strunah srca, tako da bi te-le članke pravzaprav lahko tudi naslovil n. pr. »Odmevi s Korzike«, »Spomini s Korzike« ali kakor že hočete. Toda dovolj tega klepetanja o samem sebi! Zanimimo!

Po nauku sv. Tomaža je napetih na naše srce enajst strun, ki jim pravimo čustva in včasih strasti. Kako treba delati na prvi dve, na ljubezen in na sovraštvo, smo povedali že pred vojsko. Zdaj pride na vrsto tretja struna, čustvo oziroma strast hrepenenja.

Kaj je hrepenenje? Po čem teži?

To spoznaš takoj, če ti povem, da se ta struna oglasi redno potem, ko je zazvenela v srcu struna ljubezni. Če imaš v svojem srcu ljubezen do kake stvari, bo takoj zadrhtelo tudi čustvo hrepenenja po tej stvari. Srcu ni zadosti, da kakšno stvar

samo ljubi, srce hoče to ljubljeno stvar tudi uživati in zato hrepeni in hlepi po njej in toliko časa poje in doni ta struna, dokler srce nima te zaželjene stvari, oziroma toliko časa, dokler mu s krepko roko, s krepko voljo ne zabranimo te stvari, ne ustavimo nerednega čustvovanja.

Včasih človek sam sebe dovolj ne pozna in ne ve, kaj ljubi neredno: poslušaj svoje srce, po čem ti hrepeni, in takoj uvidiš, za kaj ti je privezано kakor ptič, ki se je zapletel v prejo. Poslušaj to struno kam ti hrepeni, kam te vleče tvoje hrepenenje, in Jezus ti pravi (Mat. 6, 21): »Kjer je tvoj zaklad, tam je tudi tvoje srce.« Tam je tvoj zaklad, kamor te vleče hrepenenje srca.

Prvič blagor ti, če ti doni ta struna ob pravih zakladih! Blagor ti, če ti zadoni n. pr. ob premišljevanju o nebesih, ob premišljevanju o lepoti kreposti, ob premišljevanju o Bogu, o Mariji, o vzvišenosti misijonskega in redovniškega poklica, o lepoti krščanske usmiljenosti, o ljubezni in lepoti Jezusa v zakramentu svetega Rešnjega Telesa itd. Kako ti potem to hrepenenje lajša pot popolnosti! Ne boš več hodil, marveč s peroti hrepenenja boš letal na tej krasni poti. Že David je to izkusil sam na sebi, saj je zapisal lepe besede (ps. 118, 32): »Po poti tvojih zapovedi tečem, ko mi razširjaš srce«, ko mi širi srce hrepenenje po tebi in po tvojih zapovedih, — in »kako sladke so tvoje besede mojemu grlu, bolj kot med mojim ustom«! — tedaj ne hodim več, tedaj tečem po potu tvojih zapovedi.

Seveda, kdaj bo to, da boš smatral božje zapovedi, Boga, Marijo, Jezusa itd. za slajše kot med, kdaj boš spoznal zaklad v njih? Le tedaj, če jih boš dobro premišljeval: le tedaj torej bo tudi zapela struna najupravičnejšega, svetega, lepega, najboljšega hrepenenja v tebi. O, dragi bogoljub, več misliti, več premišljevati o božjih resnicah, potem bo pela struna hre-

penjenja čedalje bolj tako, kakor je donela v presv. Srcu Jezusovem, v brezmadežnem Srcu Marijinem!

Istotako je tudi drugič res, da te bo hrepenenje srca neizrecno oviralo na potu popolnosti, če te bo vleklo k n a v i d e z n i m zakladom, k varljivim stvarim, ki ti jih tvoja norica domišljija slika kot prave zaklade. Kako te bo tedaj vleklo to hrepenenje v prst, v prah, v grudo, v grehe, na kriva pota! Če pustiš srcu, da bo neredno hlepelo po denarju, po imetju; če ne ustaviš te vzbibane strune, ko ti zahrepeni po prepovedani nesmotreni ljubezni, ko se ti zahoče poltenih naslad, ko ti zahrepeni po priznanju, po hvali, po časti, po priljubljenosti, po občudovanju tvojih vrlin, o katerih si prepričan, da jih imaš več in večjih, kakor jih imajo drugi; če te vleče srce le k veseliam in zopet k veseliam, le k zabavi in k igri in k smehu, le tja, kjer vince pijó in sladko pojó. Ne, tako pa ne postaneš nikdar lep značaj, nikdar blažega srca, tako postaneš lahko živ, najmanj pa pesoglav, ki gleda vedno v zemljo in ne dvigne glave nikdar kvišku h kaki višji ljubezni, k višjim nadzemeljskim mislim, brljava reva, ki nima smisla in oči za nadčutno, zlasti še ne za nebeško lepoto, uboga putka, ki se s svojimi peroti le tupata na zažene malo nad zemljo, in nikdar ne škrjaček, ki se Boga hvaleč dviga visoko pod sinje nebo.

Dragi bogoljub, zdaj smo praznovali praznik Obrezovanja Gospodovega in morebiti si slišal v kaki pridigi ali bral v kaki knjigi, kako moramo i mi izvršiti sami nad seboj duhovno obrezo. Glej, tu imaš dovolj snovi za to obrezo. Prirezuj te neredne izrastke svojega srca, drugače ti trtica tvojega srca ne bo rodila nikoli sladkega grozdja, nad katerim bi se mogel veseliti tvoj božji Zveličar. Včasih je že rekel kakšen krščanski oče, rekla kakšna krščanska mati: »Ne vem, kako je to, da so moji otroci taki. Saj sem jim vedno rezal, rezala vrhove.« Mogoče, toda morebiti premalo. Tudi ti, dragi bogoljub, moraš dobro vzgojiti svoje srce: to pa dose-

žeš le tedaj, če boš pazil, zelo pazil na raznoliko hrepenenje tega svojega srca.

Ali tretjič, ne samo blažega značaja ne boš, če ne boš imel oblasti nad to struno svojega srca, sploh ne boš noben značaj. Naši ljubi Primorci pravijo takemu človeku, ki se zažene zdaj v to, zdaj v ono stran, kamor ga ravno potegne nestalno srce, da je luna st. Lunastemu človeku pa pravi sv. pismo, da je neumnež (Sir. 27, 12): »N e u m n e ž s e s p r e m i n j a k a k o r l u n a.« In tak nestalen človek ne more imeti tudi nobenega pravega miru. Kako ga bo imel, če se pa da voditi slepim čuvstvom in strastem srca, ne pa mirni preudarni pameti? In v tem neprestanem metežu je vsak napredek v kreposti popolnoma izključen: glej, tak je človek, ki ne zna imeti v oblasti strune hrepenenja!

In da jo dobiš v svojo oblast, kaj ti je storiti?

1. Poznal sem svetega duhovnika, ki je imel navado, reči, kadar se je nudila kakšna prilika, ki je prijala naravi: »To bomo zdaj dvakrat ali trikrat prespali, šele tretji, četrti dan po sv. maši bomo videli kako in kaj.« Modra beseda!

Koliko reči je, ki se vidijo čez nekaj časa popolnoma drugače, često v vsej svoji ničevnosti in praznoti, če se motrijo v jasni luči treznega razuma! Izprva je oblivala domišljija te reči s čarobno lučjo bengaličnega ognja in tedaj so bile vse krasne in prelestne; če si jih pa pameten človek dobro in brez predsodkov ogleda, tedaj se pa pokažejo čestokrat v popolnoma drugi podobi. Te reči so kakor igralke v kakšnih »komedijah«. Čudovito lepo so oblečene v samo zlato in srebro, obraz jim žari v nebeški milini, ker ga jim je znal brivec tako spretno nabarvati, da so videti, kakor angelci. Ko si pa po predstavi zmijejo barve z obraza in se oblečejo v svojo vsakdanjo obleko, se pa pokaže, da so precej ubite in vsakdanje stvari, morebiti s starikastim, prav nič lepim obrazom, in iz zanemarjene oguljene obleke se jim vidi, da jim manjka — drobiža. Tako tudi

pogosto stvari, po katerih enkrat z močno silo zahrepeni srce: ko se izgubi čarobna luč prvih vtisov in stvar dobro premotrimo, tedaj še-le vidimo, kaj je na njej. Kolkokrat se potem zgodi, da se začne ljudem potem, ko so kakšno stvar dosegli in so jo spoznali v vsej njeni praznoti, — da se jim začne naravnost gabit. Torej pazite!

2. U pri se z vso močjo svoje duše nespametnemu hrepenenju in pohlepu! In da boš tu zmagal, kroti svojo domišljijo! Kajti ravno domišljija je tista norica, ki predstavlja srcu v prelestni luči svojo »kriamo«, da zavede srce k hrepenenju za njo. Če ima do te domišljije dostop še hudič. — kajti tudi on zna slikati nevarne podobe za našo domišljijo — o potem je nevarno. Sv. Jeronim je preživel svoja mlada leta v precej vihravi in nevarni družbi v Rimu. Pozneje se je svetu odtrgal in v puščavi je hotel zopet nazaj dobiti, kar mu je svet ugrabil dušnih dobrin. Ali to ni bilo kar tako! Domišljija mu je čarala pred srce neprestano najzapeljivejše podobe iz njegove vihrave rimske dobe: plesoče mlade pare z žarečimi očmi, hladne vrče ognjevitih italijanskih vin, na uho mu je donela godba in pesem in smeh, sploh: vse kipeče in bohotno življenje južnega Rima je plesalo in se vrtelo v najhujnejših podobah pred njegovo domišljijo.

Z vso silo svoje duše je moral tirati iz svoje domišljije te zapeljive podobe, ki so ga vlekale proč iz božje samote med tisti svet, kjer utripa vroče in strastno življenje čutnih naslad, ki nič ne vprašajo, kaj je po božji volji in postavi in kaj duhovna lepota, marveč hočejo le piti in piti in piti iz dovrhane peneče se kupe čutnega življenja, dokler se od tega uživanja same ne použijejo in izpozajmejo. Bodi torej trden proti svoji domišljiji!

3. Večkrat si že slišal o pesnikih in drugih umetnikih, da imajo svoj dar naravnost od Boga. Kako moraš imeti še-le ti od Boga ta dar, da znaš dobro igrati na strune srca! Z drugimi besedami: za to ti je treba luči in moči odzgoraj, za to ti je treba milosti. Zajemaj jih pridno iz molitve, iz sv. zakramentov, iz daritve sv. maše, opomin, ki je zapisan z velikimi debelimi črkami na vsaki strani naše šole popolnosti.

Dragi bogoljub, francoski pregovor pravi: Če kuješ in kuješ, postaneš kovač. In mi pravimo: Če godeš in godeš, postaneš mojster med godci. Delaj pridno tako, kakor smo opisali, na struno hrepenenja, pa postaneš mojster na instrumentu svojega srca. — Domača naloga: preberi in preštudiraj iz »Hoje za Kristusom« 11. poglavje v 3. knjigi.

Dr. Ant. Zdešar, C. M.

Za samostanskimi zidovi.

Četrto poglavje v knjigi preroka Izaija se tako-le začne: In sedem ženâ bo zgrabilo tisti čas enega moža rekoč: »Svoj kruh bomo jedle in v svoja oblačila se bomo oblačile, le po tvojem imenu naj se imenujemo.« Sveti prerok naznanja s temi besedami strašne čase pogubonosnih vojska, ki bodo privihrale nad izraelsko ljudstvo, »in število ubitih mož bo tako veliko,« tako razlaga te besede naše slovensko sv. pismo, »da se bodo ženske za može pulile ter se z najmanjšimi pogodbami možile.«

Ali niso s temi besedami svetega preroka označeni tudi naši časi? Cvet naših mož in mladeničev je izkrvavel po bojiščih, izhiral in poizdihal po bolnišnicah. Ne vem sicer, kako se ženske zdaj po vojski že kaj »pulijo« za može, ali ena posledica teh časov bo brzkone tudi ta, da se bo marsikatero deklet zdaj resno pečalo z mislijo — na samostan. Zato menim, da ne bo odveč, če spregovorimo enkrat nekoliko več o samostanskem poklicu. O tej stvari se je dosedaj še tako malo pisalo v našem slovenskem jeziku, da je bilo že davno pred

vojsko potreba o tem kaj več govoriti. Omenim le še, da, četudi govorimo tu bolj o ženskih poklicih, ta načela veljajo prav tako tudi za moške samostanske poklice. Sicer pa se o moških ob koncu te razprave še posebe porazgovorimo.

1. Za božji ženitov.

Da dobimo kolikor možoče jasno in resnično misel o samostanskem poklicu, odgovorimo najprej, čemu pa je pravzaprav samostansko ali redovniško življenje. Toda ne, počakajte! — recimo rajši najprej, kakšnega namena da nima.

Le poslušajte ljudi, kako imenitno in tuhovito — in resnično, seveda tudi! — včasih modrujejo o samostanih in redovniškem življenju.

Eden ti pove, da samostan je le »za okoro delati«, le grešniki naj stopajo vanj.

Drugi ti razodene: »Ni večjih lenuhov na tem božjem svetu kot so menihi in nune. Samo rede se in pa Bogu čas kradejo.«

Tretji jo zopet iznajdejo, da po samostanih samo molijo, to da ni nič kaj posebnega, ali zunaj med svetom socialno delovati in bosti se z liberalci, z demokrati in svobodomislci, politično delovati v prid Cerkvi in nemirljivim dušam, to edino da je modernim zahtevam primerno, za naš čas potrebno; samostani da so pravzaprav že čisto iz mode.

Na četrto mesto pa pride tisti modri oče, ki je pisal samostanskemu predstojniku tako-le: »Enega sina imam oddati. Nima ravno vseh pet talentov in pa takšen je, da je malo slabe pameti. Pa sem dejal, no, bo pa ravno za kloster dober. Če ga mi vzamete, meni vezjemite, bo prav vsem ustrezno: sinu, meni in pa vam.«

Za tem prebrisanim očetom pa pride skrbna mamka, ki prigovarja svoji hčeri tako-le: »O le pojdi v samostan, Micička, le! Beli kruh boš jedla in pa na kmetih se ti ne bo treba ubijati kakor nam. Včasih sem že videla kakšne nune: tako lepo rejene pa rdeče so.«

Še drugi so v svoji modri pameti trdno

prepričani, da gredo »za nune« le taka dekleta, ki se jim je fant ali ženin izneveril zdaj pa da se gredo v samostan kujat, prebolevat svojo nesrečno ljubezen in jo zakopat med tihe samostanske zidove. Tam ob tihih večerih gleda na blede luno in ji toži svoje srčne rane, in bele blazine, na katerih počiva njena mlada zlatolasa glavica, so zjutraj vse mokre od kristalov njenih solza, s katerimi je vso noč obkotala svojo izgubljeno srečo. — Tako pesniki, romanopisci, romanobralci in romanobralke.

Dragi bogoljub, morebiti si se včasih v mestu že ustavil pred velikim oknom kakšne trgovine s steklom, kjer je imel steklar izložena razna čudna ogledala, okrogla, jajčasto, podolgovato, vzbočeno, vdrtó okragla. In povej, mi kakšen si se pa videl ti, krščanski človek, ki si ustvarjen po božji podobi, v teh začaranih steklih? V enem s kratkimi nogami, širokim trebuhom, debelo glavo, z dolgimi, daleč od glave proč štrlečimi ušesi itd., v drugem zopet z visokimi nogami, dolgim tankim vratom, z ozko podolgasto glavo itd.; sploh: tak si bil, da ni bilo nobeni stvari podobno. In glej, nekaj podobnega se godi tudi z dušno predstavo o samostanskem poklicu. Bog nam je v svoji modrosti in ljubezni zamislil ta poklic tako rajsko lep in vzvišen, človek pa gre pa ga tako-le grdo izkrivi, kakor sva pravkar brala o menihih grešnikih, o menihih lenuhih, o mrzlih, samopridnih menihih, ki so popolnoma zanič v modernih borbah proti raznolikemu svobodomiselnstvu, kar sva brala o očetu z njegovim sinom, o materi in o hčeri in o belem kruhu, in naposled o zaljubljenih mladih Jerah, od kojih da je vsaka doživela že bogve kako zanimiv roman. O ti neumna človeška pamet ti, ti obžalovanja vredna verska nevednost, ki si tako slepa in brljava glede enega najzanimivejših verskih vprašanj!

In če ne zato, zakaj pa torej vstopajo ljudje v samostane? Kakšen pa je pravi namen redovniškemu življenju? Čemu je

sv. Duh, ki vodi in vlada sv. Cerkev, vzbudil v tej Kristusovi Cerkvi redovniški stan?

Odgovor: Namen redovniškega stanu je, voditi redovne osebe h krščanski popolnosti in sicer z izpolnjevanjem redovniških obljub pod vodstvom sv. pravil in v skupnem življenju.

Prva, bistvena stanovska dolžnost vsake redovniške osebe je torej, prizadevati si za popolnost.

Tukaj ni ne časa, ne mesta, da bi ti, dragi bogoljub, razkladal na dolgo in na široko, kaj je ta popolnost, za katero se morajo v redovniškem stanu prizadevati; samo par besedi! Kakor si kdo izvoli, na primer krojaški stan, in gre in se uči in uči več let pri kakšnem dobrem mojstru, da se nauči krojaštva popolnoma, ki naj bi mu dajalo vsakdanjega kruha; kakor gre drugi v šole in se uči latinsko in grško in vse polno drugih takih stvari, in gre potem na vseučilišče, kjer se uči ali za profesorja ali za odvetnika ali za sodnika ali za notarja ali za zdravnika ali za kakšen drug tak visok stan, da pride tako »do bleba in kar je treba« — kakor se gre tretji po latinskih šolah učiti v bogoslovje za vzvišeni duhovski stan, isto tako vstopajo nekateri, kojih srca je k temu nagnil Sv. Duh, na vseučilišče krščanske popolnosti, v samostane, zato da se tu uče, vzgajajo in vadijo, kako postati polni prave in zdrave ljubezni do Boga, polni prijazne, potrpežljive in požrtvovalne ljubezni do bližnjega, utrjeni v čistosti, krotkosti, ponižnosti, v pravičnosti do vsakega, v vztrajnem izpolnjevanju dolžnosti, pa naj si bodo še tako težke, sploh: da pridejo do popolne izobrazbe srca in volje, da postanejo kristalno lepi, obrušeni značaji, da se razvijejo v njih srcih kali vseh človeških in krščanskih kreposti do najbujnejšega cvetja in do najslajših sadov, zlasti pa, kakor že omenjeno, kal ljubezni do Boga, tiste kreposti, ki je največja, najplemenitejša, pametnega

človeka najvrednejša, ker je ljubezen do najvišjega, najpopolnejšega bitja, do Stvarnika vse ustvarjene lepote in popolnosti, kali tiste kreposti, ki razgiblje k delovanju vse druge kreposti in zmožnosti v človeku, ki je najmočnejša vseh idej, ki med vsemi drugimi krepostmi dela človeka najboljšega, najkoristnejšega za človeško družbo, ki ga dviga do najvišjih višin dušne lepote, izobrazbe in popolnosti,

Če vodi torej tebe, rokodelec, tvoj cilj: popolna spretnost v tem ali onem rokodelstvu, če vodi tebe, o glasbenik, tvoj ideal: virtuoznost v glasbi, če se blišči pred teboj, o akademik, tvoja zvezda: vseobsežna umska izobrazba, pa vam povem za še dragocenejši cilj, za še krasnejši vzor, za še žarnejšo zvezdo, za še popolnejšo izobrazbo: krščanska popolnost, harmonija med telesnostjo in pametjo, med pametjo in srcem, med celim človekom in med Bogom, in vse to v žarkih in pod vplivom nebeškega solnca, ljubezni do Boga.

Povej mi torej, dragi bogoljub, kdo izmed teh si je izvolil najlepši cilj, kdo najvzvišenejši stan? Gotovo tudi najtežji stan, ali ta stan vodi do najrazvitejše popolnosti človeške duše. In če imajo drugi stanovi često geslo: »Življenje si je treba kar najbolj posladiti,« »Le mnogo rozin in mnogo medic v naš vsakdanji kruh,« pa govore te junaške duše, ki si izvolijo s pravim srcem redovni stan; »Življenje si hočem kar najbolj ogreniti, ne maram rozin in medu, ki mi jih nudi svet, naslajati se hočem le ob sladkosti kreposti, ob Viru vse lepote, ob neskončno popolnem božjem Ljubitelju.«

Že iz tega, kar smo tu samo površno povedali — natančneje se pomenimo o tem v teku razprave — razvidiš lahko, kako krasno je zamišljena ta naprava v sv. katoški Cerkvi. Če imate slavno zgodovino vseučilišč, če govorite o zgodovini in o šolah umetnosti, večja naprava je redovno življenje v sv. Cerkvi. In če vprašaš? se je li ta naprava tudi obnesla, ti navedem le eno dejstvo: Leta 1905. n. pr. je bilo pri

rimski stolici 287 takozvanih svetniških procesov, t. j. za 287 sveto umrlih duš je šlo, kajti življenje in čudeži so bili predloženi v Rimu v preiskavo, da bi te junaške in lepe duše prišteli svetnikom. In kaj misliš, koliko izmed teh 287 kandidatov svetništva je pripadalo redovnemu stanu? Celih 239, dočim je imelo svetno duhovništvo 35 kandidatov za v tron in svetni stanovi le 13, torej nad 83% redovni stan, nekaj nad 12% duhovniški in 4½% svetni stanovi. Ali ni torej res upravičeno ime za samostane, da so vseučilišča krščanske popolnosti in svetosti? Za božjim Ženinom vodi samostanska pot in izmed vseh drugih pripelje najvarneje do božjega Ženina, kakor nam kažejo te številke.

Toda od božjega Ženina tudi izhaja ta naprava v sv. Cerkvi. Kaj lepo nam o tem pripoveduje sv. Marko (10, 17—22), kako je nekega dne pritekel k Jezusu dober mladenič, bogatih staršev sin, pokleknil predenj in mu rekel: »Dobri učenik, kaj naj storim, da dosežem večno življenje?« Jezus mu je odgovoril, da naj izpolnjuje z a p o v e d i. Mladenič mu odgovori: »Učenik, vse to sem izpolnjeval od svoje mladosti.« Nato se Jezus ozre vanj z ljubeznipolnim pogledom in mu reče: »Enega ti manjka: če hočeš biti popoln, idi, prodaj karkoli imaš, in daj ubogim in boš imel zaklad v nebesih ter pridi in hodi za menoj!«

Ali sv. Marko pristavi: »On pa je bil zaljubljen te besede žalosten in pobit je šel proč: imel je namreč veliko premoženja.«

Ali vidiš, kako tu Jezus vabi k sv. ubožstvu in k pokorščini? Še drugod je vabil k sv. devištvu, in komaj se je jelo krščanstvo pod vodstvom in vladanjem Sv. Duha širiti, je pognalo prav kmalu v Jezusovi Cerkvi povsod tudi redovno življenje, stan popolnosti.

Za danes dovolj o tem. Samo na nekaj te še opozorim takoj danes. Jezusova naprava in naprava Sv. Duha je redovno življenje in Stvarnik dobiva največ tiste slave, ki so mu jo umne stvari dolžne dajati s krščanskim življenjem, ravno iz samostanov. Ali zdaj razumeš, odkod piha tista sapa, ki se gosti v vedno močnejši vihar, proti samostanom? Za vsemi protiverskimi časopisi, za vsemi raznimi protiverskimi vladami, ki vpijejo: »Proč s samostani!«, stoji tisti, ki je zaprisežen sovražnik božji in ki mu je slava božja najhujši trn v peti — hudič. Ti ljudje v delavskih oblekah in v vladnih frakih so v boju zoper samostane le orodje glavnega voditelja, satana, ki se po njih bojuje zoper Kristusa in njegovo Cerkev. Za pametnega človeka pa je ravno to, da pri vsakem boju zoper Cerkev velja prvi napad samostanom, živ dokaz, da so samostani res od Jezusa, da vodijo k Jezusu in da tudi pripeljejo k Jezusu.

Dr. Ant. Zdešar, C. M.

Pomagajte nam bratje z molitvijo!

Klic iz Koroške.

»Ko je Mojzes vzdignil roke, zmagoval je Izrael; ko pa je malo popustil, bil je Amalečan močnejši. Mojzesove roke pa so bile utrujene; zato sta vzela kamen in ga podložila pod njega, da je na njem sedel, Aron pa in Hur sta podpirala njegove roke od obeh strani. In njegove roke se niso utrudile do solnčnega zahoda. In Jozue je zapodil v beg Amalečana in njegovo ljudstvo z ostrim mečem.« — Mojzes je zmagal z molitvijo Amalečane.

Slovenci! Letos, mogoče že v kratkem bo odločen boj za Koroško. Ljudsko glasovanje bo, in na kateri strani bo večina, tja bomo padli. Pod Jugoslavijo ali pod Nemško Avstrijo. Če pademo pod Avstrijo, bo s tem izrečena naša obsodba na narodno smrt in v nekaj desetletjih bo sodba izvršena. Na Koroškem, v tej prelepi deželici z rodovitnimi polji, visokimi gorami in sinjimi jezери, bo zamrl slovenski glas. In v Korotanu, v tej zibeli slo-

venstva, bi bil slovenski jezik položen v grob. V staroslavni gosposvetski cerkvi, ki jo je posvetil sv. Modest I, 753. in v kateri se je nad tisoč let razlegala beseda božja v slovenskem jeziku, je lani utihnil slovenski glas. In če ne pripade Gospa Sveta nam, je utihnil za vedno.

Za križ in svobodo so se borili kristjani na Balkanu proti Turkom, za prostost in pravico se borimo Slovenci na Koroškem. Že v stari Avstriji so imenovali Koroško »turški vilajet«, brezobzirno so gazili postavo in pravico. Naš jezik je bil brez časti in brez pravic. Na pošti, na železnici, v pisarnah in v šolah, v uradih vseh vrst je bil naš jezik brezpraven. Slovenec je bil izpostavljen preziranju in zaničevanju in je bil povsod zapostavljen. Že otroke so učili milo materni govori, zaničevati in sovražiti; kdor je hotel dobiti kako javno službo, je moral postati Judež, izdajalec svojega rodu, je moral zatajiti svoj narod in svoj jezik, ali je pa moral iti iz dežele.

Ali je bilo to prav, je bilo to po božji volji? Ali niso pred Bogom vsi jeziki enaki, vsi narodi enakopravni? Ali ni Bog tudi za nas ustvaril svobode ali ni dal tudi nam človeških pravic? Ne kradi! ukazuje Bog v sedmi zapovedi, ne kradi ne le blaga, ampak tudi ne osebne prostosti, časti in pravic svojega bližnjega. In prostost človekova, ta je višja kot blago in premoženje. Bog sam mu jo je dal, in celo raje pripusti, da jo človek zlorabi, kakor pa da bi mu jo vzal. Mi Slovenci pa smo bili v »koroškem vilajetu« brezpravna raja, zapisani smo bili narodni smrti in poginu. Od leta do leta se je krčilo naše število. L. 1870 so nas našteali 109.000, l. 1880 le 102.000, l. 1890 le še 101.000, l. 1900 še 90.000 in l. 1910 samo še 82.000.

Vsakdo ima pravico do življenja, tudi mi smo se borili za naš narodni obstoj. Naš boj je bil pravičen, naš boj je svet.

A če so že v stari Avstriji tako postopali z nami, ko so bili Nemci v manjšini, kako bodo šele zdaj, ko imajo vso moč, če pridemo pod njihovo oblast! Saj ste sli-

šali, da tam, kjer jim je nepravična pariška konferenca priznala oblast, že zdaj celo iz cerkev mečejo slovensko besedo in v slovenskih krajih nastavljajo nemške duhovnike. Ali niste čuli, kako se ljudje v takih krajih bridko pritožujejo, ko mnogi duhovnika-Nemca niti na prižnici niti v spovednici ne razumejo in se še celo na smrtni postelji ne morejo zgovoriti z njim?

In če pridemo pod njihovo oblast, vse to grozi tudi nam. Ali se ne zavedate, dragi Slovenci, v kaki nevarnosti smo, kaka nesreča nam preti?

Tudi nismo še pozabili, kaj so lansko leto uganjali po slovenskih domovih in cerkvah, kako so mučili ljudi in zverinsko morili ranjence, kaj so počenjali s slovenskimi duhovniki. Ali mislite, da so se spremenili v zadnjih mesecih? In zdaj naj zopet pridemo pod njihovo oblast?

In vse zlo in bremena izgubljene vojske bodo brezdvomno skušali v kar največji meri zvaliti na nas, da ne bomo mogli dihati vsled silnih rekvizicij, ki so še mnogo strožje, kot so bile med vojsko, in vsled plačevanja dolgov in vojnih odškodnin.

Vi vsi, koroški možje in žene, mladenci in dekleta, če vse to premislite in preudarite, ali morete ob glasovanju z mirno vestjo oddati svoj glas za Nemško Avstrijo? Ali vam ne pravi vaša vest, da je vaša dolžnost, da ob glasovanju glasujete na slovensko stran?

Slovenci, naš boj je pravičen, Kar si smemo želeti, za to smemo tudi moliti. Če nam grozi slaba letina, če deževje ali suša ali črv grozi uničiti poljske pridelke, se obračamo v molitvi k Bogu in ga v procesijah prosimo pomoči in varstva. Zdaj nam grozi še hujša nesreča, kakor pa je suša in povodenj in črv in bolezen. Ali ne bomo torej iskali pri Bogu pomoči in varstva? Kajti omejene so naše človeške moči.

Le ena sila je, kateri se Bog ukloni in to je molitev, piše Tertulijan. Silna moč je molitev. O vi vsi, ki verujete, ki zapate v moč molitve, prihitite nam na pomoč s tem mogočnim orožjem! Zlasti pa,

dragi koroški rojaki, je nas vseh dolžnost, da prosimo vsak dan Boga in Mater božjo Gosposvetsko, da zmagamo v našem pravičnem boju.

Mojzes je molil, molil stanovitno, in Bog mu je podelil zmago.

Usliši tudi nas, o Gospod, ko kličemo k tebi na dan stiske in potrebe in reši nas!

Kri Kristusova, napoji me!

Zveličar, kako si neumljivo blag!
V ljubezni nedosežni svoji
odkupno ceno vzal iz lastnega srca
si duši moji.
Na betlehemske jasli so žareli
rubini prvi,
v življenja zarji, v jutru zornem
že gledal v svoji si-me krvi.
Na Oljski gori v tih mesečini
goreli krvni so rubini;
na bičih, stebri, na granitnih tleh,
na kroni trnjevi, na križu, na vrvih,
povsod rubini tvoje srca.
Iz tisoč žgočih ran
kipi na dan
nedolžna kri, nebes zaklad —
kri, božji Mučenik, je tvoj ornat.
Do diha zadnjega lije nizdol
ra žalne Matere solze, na njeno bol;
spokorno Magdaleno milostno kropi
poslednja kapljica krvi.
Ne, ni poslednja ...
še nekaj kapljic krije duo srca,
železna sulica odpre jim pot ...
Vse, vse si dal, moj Jezus, moj Gospod!

In tudi to še ni
poslednja kaplja blažene krvi.

Božanska kri, ljubezni morje
po vseh oltarjih se pretaka;
bogastvo zemlje, solnce sprave,
pečat usmiljenja je kaplja vsaka.

Pred mano si
neskončno sveta, božja kri!
O Jezus, naj se nagnem k rani tvoji,
s krvjo rešilno me napoji!
Napoji zjutraj me, ko prideš k meni,
da žejalo ne bo me tisti dan,
v lepoti vsi se duši razodeni,
potopi me v ljubezni ocean!
Napoji me zvečer, ko v tistem mraku
pred tabernakelj pridem tvoj;
navduši me, da preko ran in križev
svetniška pota hodim za teboj!
Napoji me, rotim te, kri predraga,
ko duša bo stopila preko smrti prağa
pred sodni stoll!
Napoji me, če kdaj iz ječe vic
donel v nebesa bo moj tožni klic!
Prepuščam se usmiljeni ljubezni tvoji,
kri Kristusova, takrat me napoji!

M. Elizabeta.

Svetniki novejšega časa.*

Francišek Marija Pavel Liberman.

Na veliki petek pred odkritjem križa se moli za vse stanove in potrebe; med drugim tudi za spreobrnjenje Judov. Da ta molitev ni zastonj, to potrjujejo čudovita spreobrnjenja nekaterih odličnih oseb judovskega rodu v preteklem stoletju. Med temi sta brata Teodor in Alfonz Ratis-

bonne, Emanuel in Filip Veith, Herman Cohen, Doroteja Mendelssohn i. dr.

Prvi judovski spreobrneneč, ki ima biti za svetnika proglašen, je Francišek Marija Pavel Liberman. A trnjeva pota so bila, po katerih je prišel do te izredne časti.

Rojen je bil leta 1804. v Alzaciji (dežela, ki so jo zdaj Nemci morali odstopiti Francozom) kot peti sin judovskega rabinca (duhovna). Ime mu je bilo Jakob in

* Svetnik pomeni tukaj svetlo živeč človek. Kajti osebe, ki se tukaj opisujejo, še niso od Cerkve proglašene za svetnike, ampak se njih življenje šele preiskuje, da bi se proglasili.

je bil že kot otrok pobožnega duha. Zato ga je oče imel posebno rad in je mislil, da bo ta sin njegov naslednik. Zato je moral že kot trinajstleten deček v višjo šolo za rabince v Metz.

Medtem pa je njegov starejši brat, Samson, ki je bil že zdravnik, s svojo ženo vred prestopil v katoliško Cerkev. Za njim sta storila isto še dva druga njegova brata. Jakob pa je šel zaenkrat v drugo smer, zgubil je vso vero, tudi judovsko. — Slučajno pa mu je prišel v roke evangelij. Bral ga je iz radovednosti in dobil je veliko spoštovanje do osebe Jezusa Kristusa. Njegovi spreobrnjeni trije bratje so nanj vplivali, da je krščanstvo še bolj spoznal, in njegovi po naravi blagi duši je zelo ugajalo. Oče pa se je temu z vsemi močmi upiral. Ko je šel leta 1826. v Pariz na visoko šolo, je bilo njegovo spreobrnjenje že dovršeno. Na dan pred svetim dnevom tega leta je bil krščen. Nepričakovano veselje in nenavadno razsvetljenje je po krstu napolnilo njegovo dušo. Bil je od tega dne tako trdno prepričan katoličan, kakor le kdo more biti. Že pri krstu je obljubil, da postane duhovnik, Vstopil je v semenišče sv. Sulpicija v Parizu. Ponižni, pobožni in spokorni spreobrnjenec je kmalu užival spoštovanje in ljubezen vseh.

Čez eno leto je prišla nanj huda pokora. Polotila se ga je božjast; metalo ga je. Deset let ga je mučila ta strašna bolezen. Prenašal pa je ta križ z vdanostjo in zaupanjem, s kakršnim nosijo križe le svetniki. Kakor marsikoga drugega, je tudi iz njega trpljenje napravilo svetnika. Četudi zaenkrat ni bilo nobenega upanja, da bi ga posvetili za mašnika, so vendar predstojniki sklenili obdržati ga v semenišču. Že njegov lep zgled je dobro vplival na njegove tovariše. Začel je z mnogimi dopisovati; v pismih jih je poučeval v duhovnem življenju.

Dva pobožna in goreča tovarišabogoslovca sta ga opomnila na strašno telesno in dušno bedo zamorcev. Vsi trije so sklenili ustanoviti novo misijonsko

družbo za spreobračanje zamorcev. Liberman je bil duša tega podjetja; njegova pisma so navdušila mnoge za sveto stvar. Manjkalo pa tudi ni takih, ki so ga zaradi tega zasramovali kot sanjača. Leta 1840. je šel v Rim, da bi dobil odobrenje in podporo za svoje sveto podjetje. A v Rimu so ga sprejeli hladno. Prišel je v veliko zadrego. Toda ni omahnil v zaupanju. Ni mu bila namenjena zmagá — brez trpljenja. Njegova potrpežljivost je bila poplačana. Propaganda je pohvalila in priporočila njegovo delo kot zelo času primerno.

Medtem se mu je njegovo stanje zboljšalo. Leta 1841. so ga posvetili v mašnika, bil je star 37 let. Še tisto leto je pričel svoj zavod: družbo svetega Srca Marijinega, v katerem je vzgajal misijonarje za Afriko. Začetek je bil težak. Manjkalo je vsega. Ustanovnik sam je dajal gojencem najlepši zgled skromnosti in zadovoljnosti — vključ vsemu pomanjkanju. Njegov zgled je potrjeval in navduševal gojence, da so vse pomanjkanje z veseljem prenašali. Še tisto leto je poslal prve misijonarje k zamorcem.

Hud udarec ga je zadel leta 1843. Od sedmerih misijonarjev, ki jih je poslal v Guinejo, je bil čez leto dni živ samo še eden, pa še za tega dve leti niso vedeli, kje je. P. Tisserand, ki je bil kmalu nato poslan na Guinejo kot apostolski prefekt, je nedaleč od obrežja vtonil. Pa tudi to Libermanu ni vzelo poguma, ampak ga je njemu in njegovim sinovom še bolj podžigalo.

Leta 1848. se je njegova družba združila z družbo Svetega Duha, ki je bila ustanovljena že leta 1705., pa se je imela za časa francoske revolucije boriti z velikimi težavami. S tem se je njegova družba zelo ojačila. Liberman je postal prvi generalni superijor združenih družb in sestavil nova pravila.

Pa njegovega življenja tek se je nagibal h koncu. Trpljenje je bilo njegov spremljevalec do zadnjega. Ko je ležal v Parizu na bolniški postelji in je bil blizu smrti, je rekel sloveči pridigar P. Ravi-

gnan svojemu prijatelju: »Pojdiva pogledat, kako umirajo svetniki!« Ista sveta radovednost je pripeljala k njegovi smrti postelji še mnogo drugih. Umrli je l. 1852., star še ne popolnoma 48 let.

Enako kakor Liberman, ima biti proglašen za svetnika prvi misijonar, ki ga je on poslal zamorcem: Jakob Deziderij Lavall. Šel je na otok Mavricij, kjer

je bilo 20.000 zamorcev, telesno in dušno popolnoma zanemarjenih. On je otok popolnoma spremenil. V kratkem je sezidal 50 kapel. Ker se je ves žrtvoval zamorcem, so ga tudi silno ljubili. 40.000 ljudi se je udeležilo njegovega pogreba. Še danes ga cel otok časti kot svojega apostola in največjega dobrotnika.

Ženske — na noge!

V silno važnem času smo. Države se urejajo nanovo. Tudi v naši državi se bo vse znova uredilo. Vse postave se bodo pregledale in nanovo preuredile.

Kdo pa dela postave? Poslanci. Kdo pa poslance voli? Ljudstvo. Kdo je pa ljudstvo? Ljudje. Kdo so pa ljudje? Ljudje so vsi, ki imajo telo in dušo, um in prosto voljo. Torej moški in ženske. — Če so torej ženske tudi ljudje, če so ljudje ljudstvo in če ljudstvo voli, potem se ne ve, zakaj bi ženske ne smele voliti.

Zdaj pa pri nas ženske ne smejo voliti. Pač! Tiste, ki imajo osem razredov šole. S tem ste pa vse ve, ki niste imele prilike v kako višjo šolo v mestu hoditi, izločene. Kdo pa je državo in vse prebivalstvo vzdrževal pri življenju v teku štiriletne vojske? Ali ne ve, kmečke žene in dekleta, ki ste obdelovale polje? Brez kmeta ne more nobeden živeti. In ker med vojsko moških ni bilo doma, bi brez kmečkih žensk mi vsi ne bili mogli pri življenju ostati. Takrat ste bile dobre, ko je bilo treba delati; ko je treba pa pravico dobiti, niste za rabo.

Pa boste rekle: Oh, če gremo volit ali ne, to je vse eno! Kaj pa imamo od tega? — Katera tako govori, govori samo zato, ker ne ve, kaj je volilna pravica. — Za vsako pravico, ki komu gre, se vsak človek hudo poganja, če mu jo odrekajo. Zakaj se pa za volilno pravico nič ne poganjate? Zato, ker se premalo zavedate, kaj ta pravica pomeni. Kdor ima pravico voliti, ima pravico postave delati. — Ali

ste ve s tem zadovoljne, da bi se krščanski nauk iz šol odpravil, da bi se križi iz šolskih sob pobrali, na voz zmetali, v kak kot vrgli ali sežgali? Pravite, da ne. Kdo bo pa to odločil? Poslanci. Kako bodo pa odločili? Tako, kakršne bomo izvolili.

Ali zdaj malo vidite, kaj je volilna pravica? O, volilna pravica je velika pravica. Od nje je veliko odvisno. In vsak, kdor ve, kaj pomeni ta pravica in je za to sposoben, pa se mu odreka, se bo z vso močjo potegnil za to, da se mu ta pravica prizna. Ali mar ženske niste za to sposobne? Zakaj bi ne bile? Ve ste nabirale podpise in se podpisavale za Jugoslavijo. Na tiste podpise so se potem sklicevali in rekli: Glejte, vse ljudstvo zahteva svobodo domovini, glejte naše zavedno ženstvo, glejte stotisoče se jih je podpisalol — Zdaj, ko pa Jugoslavija je, nimate pa nič govoriti.

No, do splošne ženske volilne pravice bo prišlo — prej ali slej. V Nemški Avstriji jo že imajo. Tudi pri nas jo boste dobile — a zahtevati jo bo treba, toda krepko zahtevati. Ko bi bile ve povečini liberalke ali socialdemokratke, bi bili liberalci in socialdemokrati odločno za žensko volilno pravico in bi imeli veliko govoriti, kak nazadnjaki smo »klerikalci«, ko bi mi ne hoteli priznati ženskam te pravice. Ker pa vedo, da ste ženske malo bolj na pobožno plat kakor moški in da po večini ne boste z njimi potegnile, zato pa niste za volilno pravico sposobne.

Zadržek ženske volilne pravice je go-

tovo ta, ker je na Hrvaškem in Srbskem ljudstvo manj izobraženo, veliko žensk še ne zna brati in pisati in ne vedo, kako bi volile.

Slovenske žene in dekléta pa že ve-

ste. Zato pa morate volilno pravico zahtevati, glasno zahtevati. Morate zopet ali pobirati podpise ali napravljati shode v ta namen, ali kaj podobnega.

Ženske — na noge za svojo pravico!

Na zelenem Stajerskem.

Poroča urednik.

(Dalje.)

Prjšli smo torej v Rogaško Slatino. — Kaj je tam posebnega?

Tam izvira voda, ki ima v sebi mnogo rudninskih snovi in je vsled tega zdravilna. Pa ta voda ni gorka ampak mrzla. In sicer izvira na treh krajih, ki so ločeni drug od drugega za kakih 20 metrov. Voda izvira pod zemljo, na površje pa jo ženejo stroji. Vsak izmed vrelcev ima svoje ime. Prvi se imenuje »Styria« (latinsko ime za štajersko), drugi »Tempel«, ker je nad njim zidano lično poslopje, podobno malemu tempeljnu, tretji »Donati« po bližnji gori sv. Donata ali Donački gori. Ta rudninska ali »kisl« voda se imenuje »slatina« in po njej cel kraj Slatina. Voda se razpošilja v steklenicah daleč okoli po svetu. To vodo bolniki pijejo po navodilih zdravnikov, trikrat na dan. Hodijo sem in tja s kozarcem v roki in počasi srebaajo iz njega. Razen tega je tam tudi kopališče in sicer dvojno: »Kopališče Styria« in »Glavno (prej cesarsko) kopališče«. Tudi v teh dveh se rabi le mrzla oziroma umetno segreta voda z razno zdravilno primesjo. V Slatini torej ni naravno gorke vode. Vrhtëga je še velik prostor ograjen za zračne in solnčne kopeli. Zdravnikov je bilo letos v Slatini pet.

Zdravišče v Slatini je že staro. Tako močno pa se je razvilo šele preteklo stoletje. Nastalo je tam okoli celo malo mesto z visokimi, lepimi hišami. Nekatere teh hiš imajo posebna imena, n. pr. Strossmajerjev dom, hiša, v kateri je mnogo let zaporedoma stanoval djakovski škof Strossmajer. Prejšnji »dunajski« in »graški dom« so prekrstili zdaj v »ljubljski« in »zagrebški dom«. »Zdraviški dom« (Kurhaus) je velika palača s krasno dvorano. Sredi teh palač je zasajen park, v katerem stoji paviljon za godbo, katera igra vsak dan dopoldne dve, popoldne dve uri. Da gostiln in kavarn tudi ne manjka, si lahko mislite. Za ugodnosti in zabavo gostov je torej preskrbljeno, kar je sploh mogoče. Gostov je seveda dosti; največ Judov, prej nemških, zdaj pa hrvaških. Letos je bilo meseca septembra nekaj prav lepih tednov, zato je bilo

tudi septembra v Slatini še dosti ljudi.

Da me pa ne bo kdo preveč zavidal, češ, temu se godi, postopa okoli in si privoščič življenja, — naj povem odkritosrčno, da se jaz v vsej tej prijetnosti in lepoti nisem nič dobro počutil. Prvič: če manjka zdravja, ga nobena vnanja prijetnost ne nadomesti. Drugič se pa meni taka moderna družba in moderna navlaka nič kaj ne prilega. Življenje v preprosti nepokvarjeni naravi, med visokimi gorami ali nizkimi griči, v tihi zeleni dolinici kraj žuborečega potočka in pa blizu preprostih poštenih krščanskih ljudi — to je zame, tam se počutim domačega in srečnega, če je sploh v solzni dolini mogoče govoriti o kaki sreči. Zato sem tudi, kadar sem prišel iz tistega šuma na Slatini malo ven do kmečkih hišic, kar lažje dihal in neki prijeten domač duh me je objel. Že samó tiste neumno našemarjene ženske in napol nage otroke gledati je za človeka zdrave pameti in zdravega okusa pokora. Veliko rajši gledam boste noge kakor gole vratove in kar se še vratu globoko doli golega drži. Bosih nog je pa tam dosti videti. Kajti domači ljudje, otroci, ženske semtertja tudi možki, imajo še zelo navado poleti bosi hoditi. Meni se to zdi pametno in kadar je prav vroče, da v čevljih kar peče, bi jih najrajši posnemal ter vrigel čevlje proč. Pa nam ni dano, da bi se smeli nositi prosto kakor drugi ljudje; hoditi moramo zakriti in zaviti tudi, kadar najhujša vročina pripeka. Saj je prav, da si ljudje dovolijo malo prostosti v obleki; neumnost je le, da zakrivajo to, kar bi smelo biti odkrito, odkrivajo pa to, kar bi imelo biti pokrito. No, pa pustimo ta neumni svet in njegovo nošo pri miru. saj ga ne bomo spreobrnil! Svet je bil v tem oziru vedno prismojen, da ga je veselilo, pačiti se, in bo tak tudi ostal.

Torej priprosta narava in priprosti ljudje, to mi ugaja. Kadar sedim ob mlinu na žagi — kar imam večkrat priložnost — kjer mi kolesa ropočejo in voda s svojim šumenjem boža ušesa, se mi zdi prijetnejše kakor bi poslušal ne vem kako muziko. No, je že godba

nekaj lepega; tega ne smem tajiti. Ko bi igrala domače narodne, teh bi se nikoli ne naveličal poslušati, in ravno teh so premalo igrali; za umetne posvete skladbe, odlomke iz kakih oper in podobno — moram povedati v svojo sramoto — pa nimam preveč okusa. In tako mi z godbo v Rogaški Slatini ni bilo posebno pomagano, četudi je godla vsak dan štiri ure. To povem zato, da me ne boste preveč zavidali, vi, ki te godbe niste poslušali in te umetne lepote ne gledali.

Narava sama je tudi v Slatini, oziroma v slatinski okolici, lepa. Slatina leži v dolini, ki jo obdajajo nižji in višji griči. Na eni strani je »Tržaški grič«, ki ga bo pa treba zdaj tudi prekrstiti, z razgledno lopo na vrhu, na severni strani še višja Janina. Pot na Janino je pač lepa! Jaz sem rekel: To je najlepše, kar ima Slatina. Krasen bukov gozd, po njem speljana lepa pota do vrha. Tu si sam sredi krasne narave, odtegnjen šumu in šundru modernega sveta. Škoda, da je razgledni stolp na vrhu podrt! Videlo bi se lepo in daleč naokoli, proti vzhodu na Hrvaško, proti jugozahodu hribi okoli Celja in menda celo savinjske in solčavske planine. Na zapadni strani se razteza širokoplečati Boč od Poljčan ssem skoro do Slatine. Na severni strani nekako poldruho uro daleč pa stoji in gleda sem na Slatino zapimivo-lepa Donačka gora. Vi ne poznate Donačke gore? Jaz sem jo videl že večkrat in vselej se je razveselim, kadar jo zagledam. Stoji na samem blizu hrvaške meje. Od slatinske strani je videti kakor strm in ozek stožec, zgoraj nekoliko zavihan kakor rog. Pravijo, da je bližnji trg Rogatec, dobil po njej svoje ime, ker je podobna rogu. Kakor rečeno, vesel sem je bil, kadar sem jo videl, in še nalašč sem jo hodil časih gledat ter dalj časa občudovat. Visoka gora, tih gozd, ozka dolinica, šumljajoči potoček — to so stvari, ki mikajo prijatelja narave, ga spominjajo in dvigajo kvišku — k Stvarniku...

Take so vnanje razmere v Slatini in okoli Slatine. Povedati je treba še, da je bila cela Slatina do letos, popolnoma nemškutarška. Ne enega slovenskega napisa ni bilo nikjer in s slovenščino nisi tam veliko opravil. Gospodar Slatine je bil štajerski deželni odbor, ki je seveda hotel ponemčiti vse, kjer je imel kaj govoriti. Nemškutarija se je širila že tudi daleč po okolici. Sploh je bila slovenska Štajerska z raznimi, umetno narejenimi nemškini otoki, že tako preluknjana, da je bilo le vprašanje časa, kdaj bi bilo vse skupaj vtonilo v nemškem morju. — Čez noč takorekoč, se je Slatina poslovenila. Vsi nemški napisi so izginili. Celo svoja slovenska

imena, prej spačena po nemško, so nekateri zopet popravili. Skrite nemškutarije je pa še vedno dosti. In kakšni Slovenci bodo ti novospreobrnjenci, je tudi vprašanje. Pravijo, da se skoro vsi bivši nemškutarji prelevljajo v socialne demokrate. In socialna demokracija je tudi v Slatini doma.

Ne vem, če bo vsem všeč, da vse te reči pripovedujem. Pa moja navada je taka, da vedno naravnost povem, črno imenujem črno, belo pa belo.

Take so vnanje razmere v Slatini. Kaj pa cerkev in cerkvene razne? Te nas posebno zanimajo.

V Slatini je nova kopališka kapela — odmaknjena nekoliko na stran v grič in gozd — da bi ne bodla preveč v oči koga, ki takih reči ne vidi rad. Prej je stala kapela prav med drugimi poslopji, blizu ondi, kjer izvira vrelec Styria. Ta kapela pravzaprav še stoji, samó spremenjena je v prostor, kjer napolnjujejo s slatino steklenice. Fasada je še popolnoma ohranjena, in se na prvi pogled vidi, da je bila to nekaj kapela ali cerkvica. Ta kapela je zgodovinsko znamenita, ker so imeli duhovniki lavantinske škofije v njej mnogo let duhovne vaje s škofom Slomšekom na čelu. V tej kapeli je Slomšek govoril marsikak lep govor svojim duhovnim sodelavcem. O Slomškemu bomo še pozneje govorili. Zdi se mi, da so slatinska tla posvečena po njegovih stopinjah. — Zakaj so potem kapelo razposvetili in v svetne namene porabili, ne vem. Deželni odbor štajerski je zidal potem novo kapelo nekoliko vstran. Kapela je odmaknjena preveč — stati bi morala vsaj ondi, kjer stoji spomenik deželnega glavarja štajers. Attemsa — in bi smela biti tudi nekoliko lepša. Tako nekam za silo je stvar narejena. Zakristija tako majhna, da se človek komaj obrne v njej, in vendar se časih trije mašniki naenkrat napravljajo za sveto mašo. V njej mašujejo duhovniki, ki se zdravijo v Slatini. Tudi nekoliko drugih gostov pride vsako jutro v kapelo ali k sv. maši ali pozneje malo pomolit. Ob nedeljah je poleti prva sv. maša ob pol 6., da se je morejo udeležiti uslužbenci po hotelih in kopališčih, ki so potem zadržani; zadnja maša pa je vedno ob 9. Takrat je kapela polna. Le škoda, da je pri njej tudi mnogo domačinov, ki niso pri nobeni pridigi.

Kaj pa župna cerkev? Kje je ta? Kam naj se obrnemo, če kdo v Slatini za smrt zbofi, se hoče poročiti ali umrje? Župna cerkev je četrtrinko ure od Slatine proti vzhodni, hrvaški strani, nekoliko na samem. To je sloveča nadžupnija Sv. Križa pri Slatini. Cerkev je še razmeroma nova, zidana

leta 1862; velika in lepa kakor kakšna katedrala (stolna cerkev). Stebri jo dele v tri ladje. Posebno krasen je veliki oltar, ki ga je dal napraviti že sedanji nadžupnik č. gospod Franc Korošec, ki modro vodi nadžupnijo že nad 20 let. Škof Strossmajer ga je imenoval za častnega konzistorijalnega svetnika djakovske škofije. Oltar je takozvani tabernakel-oltar: štirje stebri nosijo baldahin, pod katerim je pravi oltar. Tudi prižnica je nekaj posebnega.

Profesor dr. Franc Kovačič v Mariboru, je popisal celo župnijo v posebni knjigi z naslovom: »Nadžupnija Sv. Križ pri Slatini«, kjer opisuje zgodovino župnije, našteva vse nadžupnike in kaplane, ki so ondi službovali, in vse podrobnosti. Župnija šteje nad 4000 duš, in ima po dva kaplana. Podružnice ima tri: Sv. Trojica s farnim pokopališčem, Matera božje na Trzišču in na Rodnah.

Ravno ko sem prišel v Slatino, zadnje dni meseca avgusta, je bila v farni cerkvi tridnevica — tridnevno češčenje sv. Rešnjega Telesa s tremi pridigami vsak dan in obilnim spovedovanjem. Gospodje misijonarji od Sv. Jožefa v Celju so vodili tridnevnicu. Duhovnikov nas je bilo takrat tam precej — Kranjca nobenega, pač pa več znanih štajerskih gospodov in nekaj Hrvatov. Ne vem, če bi jim bilo všeč, da njih imena naštevam; zato si jih ne upam naštevati. Tudi mi smo nekoliko hodili pridige poslušati in pobožnosti se udeleževati. Reči moram, da so ljudje prav pridno hodili v cerkev in močno oblegali spovednice — tudi možje in fantje. Vtisk, ki smo ga tukaj dobili o krščanskem življenju domačega ljudstva, je bil prav dober.

V nedeljo potem je bila božja služba pri bližnji podružnici Sv. Trojice. In ne samo navadna božja služba, ampak tudi procesija s sv. Rešnjim Telesom. Na Štajerskem imajo namreč — če sem prav slišal, ne povsod, pač pa marsikje — navado, da večkrat v letu, takoimenovane »lepe nedelje«, napravijo procesijo sv. Rešnjega Telesa okoli cerkve in celo pri podružnici. Menda za lepo vreme in blagoslov polja. Na Kranjskem tega ne poznamo in nimamo drugih slovesnih procesij kakor o Veliki noči in na Svetega Telesa dan ali ob kakšni izredni priliki, n. pr. ob sklepu misijona. Tako je bila to nedeljo procesija na griču pri Sv. Trojici. Prejšnje popoldne je tako streljalo in pokalo tam gori, da je moralo tudi najbolj zaspane zdramiti. Zato smo drugi dan, v nedeljo, v obilnem številu romali k Sv. Trojici, da se udeležimo procesije. Večina se je prav spodbudno obnašala; bilo je pa tudi nekaj zijal, ki še pri blagoslovu niso poklekli. — Na Mali Šmaren pa je bila božja služba zopet na drugem griču. pri Materi božji na prijaznem gričku Trzišču. Tudi gori nas je nesla ali radovednost ali pobožnost — vsakega malo. Cerkev ki ni ravno majhna, je bila tako polna, da niso mogli vsi noter. Med drugimi sem opazil pri vratih nekega svetnega gospoda, katerega sem že v nedeljo videl pri Sv. Trojici. Vedel se je jako dostojno in tudi pridno molil. Tako mi je bilo to všeč, da sem se mu po sv. maši približal. »Jaz sem vseučiliški profesor dr. Š. (jako sloveče ime) iz Zagreba«, se mi je predstavil. No, vidite, hvalo Bogu, povsod in v vseh stanovih se še dobe ljudje, ki si ne štejejo pod čast, dajati Bogu, kar je božjega!

Prvi Božič pod Škabrijelom — po vrnitvi.

Že drugič praznujemo nocoj sveti večer v zasedenem ozemlju. Ali si morete tam onkraj žičnih ovir sploh predstavljati sv. večer v zasedenem ozemlju? Mišljenje naše in naše hotenje v blagoslovljenih urah tega posebnega večera, ki bi moral biti večer svete sreče in splošne zadovoljnosti... vprašam vas, ali si je morete sploh predstavljati? Ne morete — a tudi jaz vam ga ne morem opisati — solza vam namreč nočem izvabiti iz oči v blaženi milobi vašega svetlega svetega večera. Zato naj raje orišem cenjenim bogoljubom, katerih nisem že tako dolgo videl, lanske sv. večer v podškabrijelskih podrtijah in razvalinah, prvi sv. večer v nekdanj tako prijetni, tihi in mirni Ravnici pod

Sveto Goró — po vrnitvi nesrečnih Ravničanov v svoje porušene domove.

Božično vilijo popoldne sem jo mahnil iz Gorice proti Škabrijelu, za katerim počiva ta, od vojne vihre tako hudo obiskana vasica, da bi Jeremija na njenih razvalinah še danes lahko pel svoje žalostne pesmi, ko skoro ni ostal v njej kamen na kamnu. Hodil sem torej po škabrijelski poti, poti, ki je neusmiljeno vodila tisoče in tisoče v strašno smrt, saj ni noben drug hrib ob sedaj tako milotožno stokajoči Soči toliko dragih mladih življenj požrl, toliko nesrečnih v svoje nenasičeno žrelo pokopal, toliko solz izsilil in toliko sirot rodil kot morilni Škabrijel, ta krvavi angel smrti... V duhu sem gledal po

poti njegove žrtve, te nepregledne, skoro brezkončne divizije in regimente mrličev, ki so našli neprostovoljno kritje v Škabrijelovih globinah: cel hrib, en sam grob velik an, pod kojega širono gomilo spi mrtvo spanje tudi toliko »Bogoljubovih« prijateljev, znancev in bralcev... Naj jim postavi »Bogoljub« tu na tem mestu skromen spomenik: V miru počivajte, naši možje in fantje-bogoljubi! Mogočni nadangel Gabrijel, nekdanj k Devici poslan v oznanenje odrešenja, pogled te tisoče naših mož in fantov-bogoljubov, ki so se tvojega oznanenja vsak dan trikrat na dan vestno spominjali ter slednjič ob koncu svojega nemirnega, tuge in bridkosti polnega življenja priromali na ta tvoj hrib (svetega Gabrijela) teš na tej tvoji gori pustili svoje mlado življenje, oznani, oh oznani jim odrešenje in rešitev, pelji in spremljaj jih pred božje obličje ter položi zanje pred božje Veličanstvo vse tužne muke in vso bol, prestano na Škabrijelu, položi jo zanje v spravo za grehe, da se dvignejo očiščeni v nebeške višine ter zapojo po prestanih mukah svoj »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji...« Zapuščeni otrokom-sirotam, objokanim nevestam, osirotelim vdovam in plakajočim materam na obršči vse solze, mogočni nadangel Gabrijel, in tužnemu narodu vzbudi novih sinov, ki naj epkrat srečno prispejo na vrh svete, bogovdane svobode; kjer bodo lahko uživali kot srečno zapuščino svojih nesrečnih očetov: sveči, vedni božični mir. »Mir ljudem na zemlji.« A mir tudi našim mrtvim na Škabrijelu! N. v m. p.!

V žalnih mislih pridem do Ravnice, te Škabrijelove prvorojene hčerke. Pa saj to ni več Ravnica, ne, le žalostno pogorišče je in pa veliko pokopališče, na katerem spet tisti nepregledni škabrijelski mrlič, katerih ni ta hrib-krvnik sam požrl; največ jih je iz naše, sedaj dvakrat zelene Štajerske. Štajerci bi v resnici lahko enkrat pomali na ravniška pokopališča, obiskat in objokovat svoje mrtve sinove...

V Ravnici sami pa ne najdem nikjer cele hiše, tu pa tam štrli navpik par sten, glasnic nekdanjih boljših, lepših dni; ob podrtih hišnih voglih čepe podprte barake, za silo sestavljene, ki predstavljajo sedaj najnovejši stavbarski slog, goriški ali soški slog.

Izza teh barak, porušenih hlevov in skedenjev se dviga proti oblačnemu nebu temen dim, znamenje življenja, katero nam že znači krik otrok, letajočih med temi ruševinami, kričečih in veselečih se svetega večera. Kdo bi se ne veselil prvega svetega večera po tolikem času, po tolikih grozotah in strahotah; prve sv. maše po tako strašno dolgem, za-

lostnem adventu in še celo sv. maše polnočnice. Tudi odraščeni se vesele, v kolikor je seveda veselje tod še doma; dekleta iščejo zelenja, da zakrijejo nekoliko tisto senò, ki tvori steno razdrapane veže napolpodrte hiše, v kateri se bo obhajala polnočnica. Kaj zato, če nima ta pol-veža pol-skedenj vrat, strgana plahta jih za silo pokrije in vsaj nekoliko za brani dež, ki lije kakor za stavo; okna pa naj le ostanejo odprta kakor so, saj bodo gledali za silo v ta pravcati betlehemskoravniški božični hlev ravniški pastirji in pastirice, to od vojske, nadlog, vsakdanje smrtne nevarnosti in trpkega begunstva izmučeno in izžeto ljudstvo, ljudstvo smrti, granat in šrapnelov... Polnoč se bliža, po stezah (ceste je tako že vojska vzela) prihajajo k polnočnici postavni možje, žene, dekleta z družbeno svetinjo — nosijo jo prvič zopet po tolikem času —, fantje in otroci. Vse hoče v vežo, a kako, ko je hlev tako majhen, da bo notri komaj prostora za nebeško Dete, duhovnika, strežnike in par ljudi ter kvečjemu še tam vrh polomljenih stopnic za podrt harmonij, ki ga je pridni organist rešil iz strelskih jarkov in ga za silo toliko popravil, da je mogel nocoj zopet, dasi hripavo, peti betlehemskemu Detetu v čast, morda bo šel nocoj ta škripavi harmonijev glas novorojenemu Odrešeniku bolj k srcu kot najveličastnejše kantate velikomestnih orgel v svetovnih katedralah.

Slovesnost se začne, ljudstva se kar tare, seveda mora ostati zunaj okolu »hleva« v vodi in dežju večinoma brez dežnikov (ker dežnik je na Goriškem še danes redka stvar — na tolikokratni poti v in iz begunstva so se izgubili). Ob za silo pripravljenem oltarčku, bolj podobnem jaslicam kot oltarju, začnemo jutranjice. Mrzel, od vetra gnar dež sili na »oltar«, krave v sosedni »sobi« zamukajo, čudeč se šumu tolikega ljudstva v tej ponočni uri. Vmes pa doni pretresujoči psalm »Misericordias Domini in aeternum cantabo...« Ne pretiram: dosti ubožnejše in nepripravnejše kot pred stoletji v Betlehemu je bilo ta sveti večer pod Škabrijelom, tako da sem z ganjenim, sočutja polnim srcem do ubogih njegovih ravniških častilcev in molilcev zapel o polnoči »Te Deum...« Zamolklo se je glasila to noč zahvalna pesem po škabrijelskih planjavah in oznanjevala nesrečnemu ljudstvu odrešenje, ki mora kedaj tudi nad temi planjavami vziti. In Te Domine speravi, non confundar in aeternum. V Tebe Gospod zaupam!

Po zahvalni pesmi — peta sv. maša. Kdo opiše ganljivo pobožnost, s katero je ljudstvo molilo božje Dete v pravih jaslih našega »oltarja«. Nikdar še nisem s takimi občutki daroval sv. daritve kot ono noč.

Po končani polnočnici so ljudje nemo odšli in mislili gotovo na v a š e božične večere, na v a š e cerkve in vaše, nocoj tako okrašene oltarje... Molče so stopali, dokler niso izgini- nili v svojih podrtijah, luknjah in barakah. Tudi mene so sprejeli pod gostoljubno streho začrnele barake. Bog jim plačaj in jih potolaži v nesreči, ki je to družino nekaj mesecev prej zadela: komaj so se vrnili iz begunstva je zadela družino strašna usoda razstrelkov, te po- vojne morilke naše uboge Goriške, šest čla- nov družine je moralo v strašnih bolečinah pustiti življenje. N. v m. p.!

Božično jutro. V kotu nad stopnicami spovedovanje, med drugo sv. mašo skupno obhajilo dekliške Marijine družbe ob jaslicah našega betlehemskega hleva in po sv. maši na ravnostem prostoru shod Marijine družbe, po dolgih 30 mesecih zopet družbeni shod. Koliko gorja so družbenice v teh 30 mesecih prestale, a za družbo morda najhujše gorje, da mora koncem vseh muk in stisk obhajati družbin shod v takšnih razvalinah brez cerkve, brez Najsvetejšega, brez družbenega ol- tarja. Marijine družbe širom naše slovenske domovine, ki imate vsega v izobilju: lepe dru- žbene oltarje, krasne cerkve, v srce segajoče pobožnosti in slovesnosti, bodite svoji Dru- žbeni kraljici za vse te milosti hvaležne, in ka- žite to hvaležnost v dejanju, z gorko de- jansko ljubeznijo do Marije in Njene družbe. O, kako bi jo hotele naše družbe v teh raz- zrghanih krajih gojiti in pokazati, ako bi le imele tako lepo priliko, kakor jo imate vel O, kako hrepene naše Mar. družbe po oltarjih Marijinih, ki jočejo sedaj na njihovih razva- linah. Niso pa šle vse družbenice k družbe- nemu skupnemu sv. obhajilu. Prišlo pa je to tako-le: V goriški škofiji je bilo lani za bo- žične praznike zaukazano češčenje sv. Rešnj. Telesa, ki je bilo javno v molitev izpostav-

ljeno po tistih cerkvah, ki so prebolele vojno vi- hro. Kako radi bi tudi Ravničani cel dan molili sv. Rešnje Telo, a kako? Ni bilo cerk- ve, ne kapele, ne barake, ne tabernakelna, kako naj bi potemtakem obhajali slovesnost javnega češčenja sv. R. Telesa? ... In vendar bi jo tako radi. Pa bodi! Po tretji sv. maši sem pustil v jaslicah našega »oltarja« sv. ho- stijo ter jo vložil v kapsulo za previdbe (dru- ge priprave nismo imeli). Cel dan so hodili Najsvetejše molit v to malo vežo, polno luže in blata, in v tem blatu in tej luži so klečali molilci in molili. Omogočila je pa to Marijina družba: več družbenic se je namreč prigla- silo, da so pripravljene biti tešč do večera, da bi šle zvečer k sv. obhajilu in tako omo- gočile češčenje, ker ni bilo tabernakelja, ka- mor bi po končanem češčenju sv. R. T. shra- nili. — Prosim vas — iz ljubezni do Jezusa, biti cel dan tešč in to na največji praznik v letu, ko si še najrevnejša hiša več in kaj bolj- šega privoščiti za pod zob! Sicer pa bodi žu- panu v čast povedano, da se je tudi on po- nudil...

Proti večeru smo zaključili slovesnost z blagoslovom po katerem smo položili Najsvetejše v tabernakelj družbeničnega srca.

* * *

Tako je praznoval prvi Božič pod ška- brijelom po končani krvavi vojski. Gotovo bo to marsikoga zanimalo, ki je že hodil v zad- njih nesrečnih letih po škabrijelovih grebenih. Povedal sem pa to tudi v čast dobrim Ravni- čanom in v spodbudo vsem Marijinim dru- žbam in Bogoljubovim bralcem, katerim vo- ščim srečne božične praznike in blagoslov- ljeno novo leto.

V Vipavski dolini, 10. decembra 1919.

I. G.

Kaj pišejo prijatelji „Bogoljuba“?

I.

Najdražji mi Bogoljub!

Osemnajsto leto si dopolnil. Sedem- najst let že hodiš po lepi Sloveniji, po do- bravah in hribih, v urah radosti in trpke bridkosti. Pohiteval si tudi v daljne kraje, kjer so te pričakovali tvoji znanci kot ve- selega glasnika iz domovine. Pozdravljen, vselej tako težko pričakovani Bogoljub! Pozdravljen, prijatelj najzvestejši! Ti me

potrjuješ v bojih, tolažiš v bridkosti za- puščenege!

Navdušuj sinove majke Slave, sinove Najčistejše. Naj ostanejo zvesti svojim vzorom! Prezirajo naj pogubonosne nauke otrok sveta!

Vodi hčere Brezmadežne Matere, po- slušajo naj po Tebi in svojih voditeljih njene svete! Da postanejo vredne hčere Rože skrivnostne, Device najmodrejše, le- pota in dika domovine!

Resnično, v primeri prōti drugim listom si ti najcenejši! Kmetijska lista »Dolmoljub« in »Kmetovalec«, za 1 liter ponarejene ali naravne kislice, ti za četrtinko cvička. Kako nespametno, celoletno veselje zamenjati za parminutno! Če je sploh tisto posedanje po gostilnah kaj prijetnega; jaz vsaj si ne morem predstavljati tega za prijetno. Rajši berem, bodi že Gospodov dan ali prosti delavnik.

Poročaj o mladeničih in mladenkah, kakor tudi o možeh pravičnih in vzornih materah, ki so živeli v nam enakih razmerah, bojevali se, zmagali in se radujejo sedaj na Jaginetovi svatbi.

Pomagaј orati čč. gg. voditeljem trde brazde, da bode vsejano seme kdaj rodilo stoterno, klenu pšenico, da bodo vzgojili čiste limbare v vrtu Najčistejše.

Navdušuj svoje, naj pomagajo misijonom, bodisi Kamovim potomcem ali bratom v razkolu dejansko ali vsaj z darovi usmiljenja ali z molitvijo. Neprestano naj povzdigujejo svoje roke k Bogu vsemogočnemu!

Naj srkajo svojo hrano iz Tebe otroci majke Slave, naj se navdušujejo za vzore, naj se ljubijo med seboj! Bogoljub, najmilejši prijatelj, nadaljaj začetol! Bodi krepak junak!

Pozdravljen, Ti, najdražji, tisočkrat!
Mariofil.

II.

To-le posnemajte! Takih ženâ več!

Čitatelji »Bogoljubovi«, na noge!

Ne bodimo tako tihi in zadovoljni, da imamo samo mi »Bogoljuba«; potrudimo se, da ga tudi drugi dobijo! Prizadevajmo si bolj ko mogoče razširiti ga na vse strani, ker je neobhodno potrebno v sedanjih viharjih časih, ko se vzdigujejo strašni valovi, ki nam hočejo potopiti vero, Cerkev, duhovnike in ž njimi svete zakramente. Kaj bode z našimi dušami, če nas zagrnejo ti grozni viharji; kakšno življenje bode brez svetih zakramentov? Mislím, da lahko spoznamo iz lastne izkušnje, kadar bolj poredkoma pristopamo k sv. obhajilu,

kako se ne more napredovati v dušnem življenju. Kaj pa potem, kadar duhovncv in cerkvâ ne bo — kdo nam bode delil svete zakramente, posebno ob smrtni uri; kdo nas bode opominjal in učil v verskih resnicah, če smo že zdaj tako omahljivi? Torej, dragi »Bogoljubovi« čitatelji, pogum! Vsak naj pridobi vsaj enega ali dva nova naročnika, pa se bode nabralo precejšnje število. Ti dekle, imaš tovarišico, nagovarjaj jo, naj si naroči; in ti žena, pocukni malo svojo sosedo in sorodnico, naj si naroče »Bogoljuba« vsaj za svoje otroke, da se navzamejo verskega duha že v nedolžnih letih, da jim bode tem bolj v srce zasajeno versko prepričanje; ker ravno v »Bogoljubu« najdemo veliko koristnega in potrebnega, da si vemo vero prav ohraniti. Mogoče bode katera rekla: ta in ta lahko nabira, ki ima čas. No, pa saj ni treba, da hodiš cel dan okrog, saj je toliko priložnosti. Greš iz cerkve z eno ali drugo, pa lahko malo poagitiraš, ali ko te pride ta ali ona obiskat. Tudi ja z imam štiri otroke, hvala Bogu, in vsi so mali, pa sem si dobila toliko časa, da sem nabrala 31 novih naročnikov, pa nisem s tem čisto nič zamudila. Ne pišem, da bi se hvalila, ampak da bi tudi ti storila tako, posebno ti, draga družbenica! Zapomnimo si vse enkrat za vselej, da moramo biti Apostolke, to je, da širimo čast bōžjo!

Z ljubljanim Sinom nas blagoslovi Devica Marija, in Sveti Duh nas razsvetli, da bomo dobro in prav umevali »Bogoljubove« spise ter se neustrašeno vojskovali zoper sovražnike svete Cerkve in jih z Jezusom in Marijo premagali! Oklenimo se ljubega Jezusa in Marije, naše nebeške Matere, in ne bomo premagani. Hvaljen Jezus in Marija! Ali smo ubogali, ko nam je neki duhovnik priporočal ta lepi pozdrav? Ga še ni slišati. Na dan s tem pozdravom, posebno v družbi in iz družbe počasi med druge vernike! Torej: Hvaljen Jezus in Marija! Amen.

Žena-družbenka.

III.

Ker je časopisje naših nasprotnikov glavna moč, da zastupljajo našo mladino, se tudi mi enako njihovi požrtvovalnosti potrudimo, da bo »Bogoljub« znanprej izhajal dvakrat na mesec!

Ako hočete dvigniti Marijine družbe vseh stanov, zlasti pa Marijine Orlice in sploh mladino, razširite katoliško časopisje! Znano Vam je, da »Bogoljuba« splošno ljudje radi čitajo, zato mislim, da ne bo velikih pritožb, ako bi se cena dvignila na 10 K letno. Agitirali bomo kolikor največ mogoče, a pričakujemo več zanimanja od strani gg. duhovnikov, oziroma voditeljev. Navadno se oznani pri zadnjem letnem shodu to-le: Prihodnje leto naročite »Bogoljuba«, a to pa skoro nikdar ne, no, so tudi izjeme, da bi se poudarjala važnost lista za Marijine družbe. Vsaka hiša mora imeti ta cerkveni časopis. Ako bo pa leto za letom pešal (čeprav vsled vojne), bomo preveč nazadovali. Sramota je za nas, da smo tako sebični za dobro, krščansko ča-

sopisje, da nismo mogli obdržati lista v tistem obsegu kakor pred vojno! Pričakovati je tudi sedaj godrnjanja, čeprav imajo ljudje dosti denarja za nepotrebne in grešne zabave. Še celo iz naših krogov zagovarjajo »Sokole«. Za svoje stvari nismo daleko tako vneti kakor naši verski nasprotniki. Prosim Vas v imenu vseh dobromislečih: Poudarjajte gg. voditeljem, od katerih jenajveč odvisno, da naj bi se naš list tako povečal, kakor je bil pred vojno, in da naj bi Marijine družbe rade pomagale z denarjem podpirati »Bogoljuba«, da bo več, mnogo več naročnikov. Ako bo list večji in večkrat izhajal, je upati, da bo močno razširjen. Za vse tiste pa, ki lista ne morejo naročiti, kakor služkinje in drugi, bi priredili kako »igro« v ta namen, da bi se jim naročil »Bogoljub«. Nobeno pošteno sredstvo naj nam ne bo preponižno, da obvarujemo našo prihodnost pred brezverstvom.

Pozdrav iz Škofje Loke!

Pot v srečen zakon.

Iz Marijine družbe peljejo pota na vse strani. Če hočeš, lahko ostaneš pošten fant in modra devica med svetom do groba; odpira se ti tiha samostanska celica, če hočeš stopiti vanjo in se tam posvetiti Bogu in ljubezni do bližnjega. Stopiš lahko tudi v zakonski stan in si v njem služiš nebesa.

Zakonski stan! Na njem sloni blagor in sreča človeškega rodu, pa tudi njegov pekel in nesreča.

Na vsak stan se moraš pripravljati, moraš spoznati njegove dolžnosti če ne, ti bo šlo vse narobe. Kdor hoče

postati rokodelc, gre za več let h kake-mu mojstru, da se nauči rokodelstva. — Redovnik ali redovnica ne postaneš kar čez noč, samo da vržeš nase redovno obleko. V samostan prideš skozi novicijat. Kaj je to? Eno ali še več let moraš samostansko življenje poskušati. V tem času spoznaš, ali si za samostan ali ne. Redovni predstojniki spoznajo v tem času, kako je s tvojimi zmožnostmi za njihov red. V teku te poskušnje lahko vsak dan zapustiš samostan in greš nazaj med svet.

Na zakonski stan se pa ljudje tako slabo pripravljajo. Nekateri celo nič; ne-

kateri pre malo. Drugi pridejo v zakon skozi napačna vrata. Potem pa pride gorje...

Rad bi marsikomu pomagal v srečen zakon. Zato sem napisal sledeče vrstice. Le pridno jih prebirajte in še bolj pridno ubogajte, kar vam bom povedal.

I.

Poglejmo najprvo različne sodbe o zakonu.

Kako sodi o njem spačeni človeški rod?

Slišali ste že besedo razporoka. Kaj pomeni ta beseda? To pomeni toliko, kakor da je zakon razdružljiv in razvezljiv. Če se mož in žena naveličata skupaj živeti, se smeta ločiti in potem se sme vsak zopet nanovo poročiti. Tak zakon zahtevajo veri in Bogu zoprni poslanci skoro po vseh državnih zbornicah. Tudi v Jugoslaviji bo ta zahteva prišla na dan. Prav gotovo.

Navidez je ta zahteva prav vabljava in zapeljiva. Če se dva ne razumeta, je najbolje, da gresta narazen. V resnici je pa ta zahteva najbolj škodljiva za družino in državo.

Kdo naj skrbi za blagor družine, ki danes je, jutri je pa ni več? Kdo naj skrbi za bedne otroke, ki jih zapustita lastni oče in mati, ki v hiši očma in mačehe nimajo prostora? Kdo naj jih vzgoji v dobre člane človeške družbe? Država? Država je mati postav in paragrafov, pa mačeha dobre vzgoje. Kdo bo plačeval stroške za tako vzgojo? Državljeni. Kdo pa, če bo družinsko blagostanje uničeno? In po tem potu bo uničeno! Družina mora propasti, z njo pa premoženje. Bo pa država prevzela taka propadla zemljišča. Al! znano je, da je država najslabši gosodar. Zgodovina davnih in sedanjih dni nam to potrjuje. Gospodarstvo cesarja Jožefa z zaplenjenimi samostani, gospodarstvo Francozov z samostanskim premoženjem: povsod je država napravila izgubo. Tudi zanaprej nimamo vere v gospodarske talente državnih organov. Sebičnost na svetu še ni umrla.

Še nižje je zakon ponižala sedanja boljševiška vlada v Rusiji. Brali smo: ženske so v Rusiji državna lastnina. Bolj zakonske zveze in ženske niso mogli ponižati, kakor so jo s to postavo. Država bo oddajala ženske moškim in jih bo zopet vzela, kadar se bo državi poljubilo, oziroma kadar bo kakšen uradnik suh in kadar bodo državne blagajne najbolj prazne. Vsakega otroka, ki se bo rodil, bo država staršem vzela in ga bo vzgojevala v državnih zavodih čisto po svoje. Kdo bo pa plačeval vzgojo? Tisti, ki bo plačeval davek. Otrok svojih staršev ne bo poznal niti po imenu. Materina ljubezen bo prazna beseda.

To zadostuje. Nazaj v starodavnost se nočem izgubljeni.

Pač pa pogledimo še nekatere sodbe, ki jih ima o zakonu velik del naših ljudi.

Enj cenijo zakon po denarju in premoženju. »10.000 bo priženil!« »Grunt bo primožila.« Kaj vse drugo, samo da je bogastvo! Ni jih malo, ki se ženijo in može s premoženjem, človek je postranska stvar.

Drugi imajo zakon samo za nekako zadostilo svojim strastem, svojim nizkim željam, svojim živalskim nagonom. Nič drugega. Zakonska žena jim je igrača, s katero nasičujejo svoje poželjenje.

Nekateri gledajo zakon samo od črne strani: sam greh, sam pekel. »Naj se le moži,« pravijo včasih za kakšnega dekleta, »bo vsaj kaj poskusila. Sedaj še ne ve, kako fletno ima,« »To je neumna,« obsojajo drugo. »Nebesa ima doma, pa silj v ta pekel.« Zlasti jim je hudo, če se moži kakšna bolj pametna, modra dekle, ki rada molj, hodi k sv. obhajilu, ki je morebiti celo odbornica Marijine družbe. Koj je cel svet pokoncu in obsoja Marijino družbo, ki ima tako neumne dekleta, da celo na zakon mislijo!

Možila se je v vsakem oziru pametna in vzgledna dekle. Pa jo je gospodu Janezu koj zatožila neka »dušica«, ki se

ji je zdela ta možitev velikansko pohujšanje, češ tudi ta se moži, tako pobožna, tako sveta, ta modra . . . Ah, kam gre ta svet! Gospod Janez jo pa kratko zavrne: »Ravno to je prav, da se taka omoži. Kaj mislite, da so samo plesavke in druge prismode vredne sv. zakona in njegovih milosti!«

Res je tako. Gorje tebi, spačeni svet, če bi samo spačeni in sprideni ljudje imeli prosto pot v zakon!

Poglejmo pa še na drugo stran: Kako pa sodi o sv. zakonu treznomisleči svet, kako Kristus in njegova Cerkev.

Mnogo modrosti kažejo narodni pregovori. Znan nam je slovenski pregovor, ki pravi: Dobri zakonj se sklepajo v nebesih. — V nebesih torej; to se pravi: trezno premišljeno kakor vpricho Boga samega.

Ruski guverner Rostopčin piše svojemu prijatelju: »Blagrujem moža, ki mu je Bog dal razumno in pošteno ženo. Ona mu je gospodinja, soproga, prijateljica, njej zaupa, z njo se posvetuje. Ona vodi in vzgaja njegove otroke. Ona je njegov mir, njegova tolažba, ona mu lepša življenje.«

Namestnik Kristusov v Rimu ponavlja večkrat že znane besede: »Dajte mi dobrih mater in z njimi bom premagal celi svet.« Premagal, pa ne kakor v svetovni vojski, s kanoni, s strojnici in drugim preraznovrstnim orožjem, premagal bo hudobijo sveta, greh in pohujšanje.

Kakšno mnenje ima o sv. zakonu Kristus Jezus? Zadostuje, če poveemo, da je Jezus Kristus povzdignil sv. zakon v število sv. zakramentov. Ali hočete še več: Navsomoč brani nerazdružljivost sv. zakona. »Kar je Bog združil, naj človek ne loči.«

Sv. Pavel imenuje sv. zakon veliko skrivnost in podlaga te skrivnosti je velika ljubezen, nevsahljiva ljubezen med

Kristusom in njegovo Cerkvijo. »Mož je glava žene, kakor je Kristus glava Cerkve. Kakor je Cerkev Kristusu podložna, tako naj bodo tudi žene svojim možem v vseh rečeh. Možje! Ljubite svoje žene, kakor je Kristus Cerkev ljubil in sam sebe zanjo dal, da bi jo posvetil.« Tako sveti Pavel.

A Cerkev! Cerkev zakonsko vez blagoslavlja, na dan poroke dovoljuje brati posebno sv. mašo za novoporočence, slovesno blagoslavlja zakonske ob petindvajsetletnici in ob petdesetletnici poroke. Cerkev brani sv. zakon nasproti vsem nakanam od katerekoli strani.

Sv. zakon je božja ustanova, je nekaj vzvišenega. Le človeška slabost ga skuša ponižati in z njegovim ponižanjem ubiti družino, ubiti Cerkev, ubiti državo, ubiti sploh človeški rod.

In ker je zakon božja naredba, zato se spodobi, da se ljudje nanj kolikormogoče dobro in vestno pripravljajo, da dobro poznajo dolžnosti, ki jih sprejmejo, pa da se tudi težav, ki jih čakajo, ne ustrašijo.

Dekleta! Vam še posebej tole: Kam Vas Bog kliče, še ne veste. Prihodnost vam je zakrita. Če je pa vam odločeno, da stopite kot neveste pred Gospodov oltar, kot žene v novi dom, kot matere novih družin, potem vam ne morem zakrivati in ne smem zamolčati, kaj tirja od vas vaš prihodnji poklic. Povedal vam bom to z besedami slavnega pisatelja in govornika iz družbe Jezusove: »Na kolenih krščanske matere morajo zrasti možje, ki so od Boga poklicani, da bodo apostoli resnice in bojevniki pravice. Mi smo nepremagljivi, dokler bo krščanska mati s križem v roki stala na straži pri vratih zemeljskega raja, krščanske družine.«

(Dalje prib.)

Pametna beseda dobre Marijine hčere.

Drage sestre! Potrebno se mi zdi z vami par besedi spregovoriti. Kakor same vidite, je v vsaki vasi, še več pa v mestih takih ljudi, katerim je lepo krščansko življenje deveta briga, da, rečem popolnoma odveč. Ti ljudje so po mojem mnenju v veliko žalost naših dobrih dušnih pastirjev. Zatorej vas prosim, draga dekleta, bodimo jim me družbenke v neko tolažbo, bodimo jim takorekoč robec, s katerim si bodo otirali solze. Nikakor pa, da bi jim še večale žalost in polnile grenki kelih z razposajenim razveseljevanjem!

Tudi ne bodimo hinavske, da bi se javno kazale kot dobre Marijine hčere, v kakšnem bolj skritem kraju pa, kjer bi se

čutile varne, da nas nobena ne zatoži, pa bi zapravliale to lepo ime. Dekle! Lahko goljufaš odbornice in tudi vodnika, ali Enega ne boš mogla goljufati! Večkrat sem že natihem Boga hvalila, da ima poleg drugih lastnosti tudi to lastnost, da je vsegaveden, zakaj, koliko dobrega bi ne bilo poplačanega in koliko hudega ne kaznovanega! Torej, drage družbenke, še enkrat vas prosim, bodimo v veselje in tolažbo svojim vodnikom, s tem pa bomo delale tudi veselje Njej, katero smo si izvolile za svojo gospo, zavetnico in mater. Potem bode vsaka izmed nas lahko zapela pred smrtjo: Marija, tvoja hčerka — sem, naproti Tebi rada grem, en venček tudi meni daj, da ž njim odidem v sveti raj.

Po svetu.

Posredovanje sv. očeta Benedikta, naj ententine države vpoštevajo, da bodo mirovni sklepi pravkar stopili v veljavo in naj vsled tega vendar že izpuste uboge ujetnike v njih domovine, je imelo uspeh. Italija odpušča sedaj pčlagoma slovenske ujetnike; tudi Francija se bo menda omehčala; tam je namreč še mnogo Nemcev ujetih.

Oklic papeža Benedikta na vse nevtralne in tudi druge države, naj zbirajo doneske za pomoč osrednji Evropi, je istotako našel odprta srca, zlasti v Ameriki in na Angleškem. Tudi drugoverske cerkvene občine so vsled tega priredile zbirke za stadajočo Evropo.

Bivši dunajski nuncij, sedanjí kardinal Valfré di Bonzo je ob svojem odhodu z Dunaja daroval 20.000 K za Vincencijevo konferenco, 10.000 K pa za zbirko, ki jo je priporočil sv. oče v prid stradajočim v osrednji Evropi. — Poslaniške posle vodi začasno mgr. Ognó Serra.

Stališče sv. stolice nasproti dosedanji liberalni vladi italijanski, ki je vodila vso politiko na svojo roko skoraj 50 let, je po zad-

njih volitvah v državni zbor precej spremenjeno. 101 poslanec katoliške ljudske stranke — to nekaj pomeni. Ti poslanci imajo moč, da vržejo vsako vlado; sv. stolica ima sedaj zagotovilo zoper vsako ogrožanje ali poslabšanje svojega stališča. Posledice volitev so se koj pokazale. Kraljevi komisar za »Julijsko Benečijo«, torej za slovenske kraje, fra m a s o n C i u f e l l i je bil veri sovražne šolske postave razglasil tudi za svoj okoliš. Ljudska stranka je ugovarjala in takoj je bil komisarjev ukrep razveljavljen. Komisar je že odstopil. Tako bo tudi moral storiti južnotirolski komisar Credaro.

Poslanik avstrijske republike. Poročali smo že, da je bil predlagan za zastopnika republike avstrijske pri sv. stolici dr. Funder, glavni urednik krščanskega lista »Reichspost« na Dunaju. Čujemo, da predlog ni sprejet, češ; da je zastopal kot politik preveč protiitalijansko stališče.

Zopet novi kardinali. Za mesec marec je napovedan nov konzistorij pri sv. očetu v Rimu. Kot kardinali bi prišli v poštev: škof S c h u l t e v Paderbornu, ki bi prišel za nadškofa v Kolin; madridski nuncij R a g o n e s-

si, dalje msgr. Sardi in msgr. Sebastianielli. Prav tako se imenuje kot kandidat nadškof Nörber v Freiburgu. Kaj pa Jugoslavan? Tudi nam gre zastopnik pri najvišji cerkveni oblasti.

Prvi petek v mescu. O moči in dobroti presv. Srca Jezusovega bi moglo pripovedati obmorsko mesto Santos v Braziliji, kjer delujejo jezuiti že 12. leto. L. 1905 je bilo baje ondi 40 sv. obhajil za Velikonoč. L. 1916 je bilo samo v ondotni jezuitski cerkvi obhajanih 40.000 oseb. To čudovito spremembo pripisujejo v prvi vrsti pobožnosti presv. Srca Jezusovega. Vsak prvi petek v mesecu pristopi k sv. obhajilu 400—500 odraslih članov molitvenega apostolstva.

Veliki dnevi v Lurdu. 11. novembra 1919 so se bila pričela velika romanja bivšega francoskega vojaštva v Lurd. Do 15.000 romarjev se jih je udeležilo; med njimi je bilo več odličnih admiralov in generalov, trije kardinali (Luçon, Andrieu in Bourne, ki je prišel iz Anglije) in 23 škofov. Med duhovniki je bilo veliko takih, ki so bili poprej sami na bojiščih. Katoličani angleške, ameriške in italijanske armade so poslali svoje zastopnike.

Bl. Margareta Alakok bo 13. maja v Rimu slóvesno prišteta med svetnice. Sv. oče Benedikt XV. upa, da se bo slovesnost ob navzočnosti veliko tujcev izvršila z dostojno proslavo presv. Srca Jezusovega.

Svetovno svetišče presv. Srca Jezusovega. Vodilni krogi v Italiji so polni nasprotstva do Cerkve. Med ljudstvom pa najdemo zdravo, pravično, katoliško jedro, ki je odločno nastopilo pri zadnjih volitvah in priborilo okrog 100 katol. poslancev za državni zbor. Omenjamo tudi, da se v Italiji živahno giblje zlasti mladina, ki je združena v »Društvo katoliške italijanske mladine«. Od tega društva je bilo 150.000 mladeničev v vojni službi. Sedaj so pa ti mladeniči z dovoljenjem sv. očeta napravili lep načrt, da hočejo v Rimu, v središču krščanstva, kjer pravzaprav izgine razlika v narodnosti, postaviti z darovi katoličanov vseh dežela svetovno svetišče na čast presv. Srcu Jezusovemu in Marijine-mu v spravo za vse padle in umrle vojake svetovne vojske.

Po domovini.

Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji: Za dekana sta imenovana g. Jožef Lavrič, župnik na Breznici in g. Karel Gnidovec, župnik v Žužemberku. — Podeljene so župnije: Št. Jurij pri Kranju g. Janezu Piber, župniku v Gorjah; Žalna g. Jožefu Šolar,

župniku na Lipoglavu; Preserje g. Mihaelu Perčič, kaplanu v Križih pri Trziču. — Za župniškega upravitelja v Semiču je imenovan P. Rafael Grobljar iz reda Križarjev. — Stalni pokoj je dovoljen bogoslovnima profesorjema dr. Ivanu Janežiču in dr. Jožefu Dolencu.

Smrtna kosa. Dne 19. decembra je umrl v Dolu pri Ljubljani g. Andrej Simenec, župnik v p. — V Mokronogu so pokopali dne 20. decembra bivšega vojnega kurata in kaplana v Jelšanah, g. Jakoba Mejaka. Živel je v Mokronogu kot begunec. — Po mučni in dolgotrajni bolezni se je preselil v večnost P. Vilibald Rupar, kapucin v škofji Loki. N. p. v m.!

Umrli je 14. decembra g. Peter Bohinjec, župnik v Dupljah na Gorenjskem. Pokojni je bil rojen v št. Juriju pri Kranju leta 1864, v mašnika posvečen leta 1888. Služboval je kot župnik v Horjulju, v Škofljanu pri Mokronogu in v Dupljah. Odlikoval se je tudi kot pisatelj. N. p. v m.!

Število bogoslovcev. V ljubljanskem semenišču kakor tudi drugod je bilo med vojsko število kandidatov duhovskega stanu močno padlo; zdaj pa se je, hvalo Božu, zopet na bolje obrnilo. V Ljubljani je letos vseh bogoslovcev 89 (I. letnik 27, II. letnik 49, III. letnik 7, IV. letnik 6). Iz Maribora nam niso poslali še natančnih podatkov. — Na Dunaju imajo 150 bogoslovcev (v mirnem času 200); v Gradcu jih je 81, več kot pred vojsko; v Celovcu 17 (samo dva letnika); v Solnogradu 26 (pred vojsko 45); v Inomostu (vseučilišče) 250 (pred vojsko največ 440); v Lincu 75 (I. letnik 29, II. letnik 23, III. letnik 2, IV. letnik 1).

V jasni luči so se pokazali socialni demokrati na shodu dne 21. decembra v Ljubljani. Včasih so trdili, da smatrajo vero za zasebno zadevo; zdaj pa so vrgli hinavsko krinko z obraza. Sodrug M. je klical celo takole: »Vzemite krampe s seboj in poderite prižnice, s katerih se največ hujska proti nam!« — Ali naj ljudi, ki očitno kažejo svoje brezverstvo, duhovniki še hvalijo?

Vzroki draginje. Veliko jih je, a nekaterih ljudje ne marajo videti. To je gotovo, da je v Evropi do 100 milijonov ljudi več, kot jih more ob sedanjih pridelkih lastne zemlje živeti. Treba je torej uvažati od drugod, kar se pa neredno izvršuje, ker so prometne razmere povsod tako ovirane in omejene. Je pa tudi v Evropi točasno okrog 15 milijonov, ki žive samo od državnih podpor. Torej brezdelja sila veliko. — Toda, ali se ljudem res tako slabo godi, kakor je čitati po listih? Kaj

še! Poglejte po gostilnah! Poglejte po zabavnih prostorih n. pr. v Ljubljani! Vse polno. — Poglejte razglase po ulicah! Tu ples, tam plesna zabava, plesni večer itd. In za tak večer — ali zadostuje stolak? Na tak način pač ne bo zmanjkalo tožba, da so plače premajhne in da se živila draže. Uživanje, veseljačenje, zraven pa pozaba na Boga — to ne bo rešilo sedanjega rodu, ne izboljšalo revnih časov! Nazaj k treznosti, k pameti, nazaj k Bogu!

Marijine družbe.

Iz Smlednika. Dne 21. avgusta se je v Mošah pri Smledniku v Savi ponesrečil 17 letni Franc Rebolj. Bil je zelo vroč poletni dan, dovolili so mu nekoliko oddiha, da se je šel kopat, ne poznavajoč vode, si je predaleč upal, in ga je spodnesla, ali pa ga je krč prijel, utonil je, ker ni bilo nobenega hitro na pomoč, sam pa ni znal plavati. Bil je dober otrok Marijin, upamo da mu je izprosil milostno sodbo. Služil je pri zelo krščanski hiši za hlapca, ves majnik je hodil k šmarnicam, doma si je pa sam priredil oltarček, kamor je dan za dnem nosil svežih cvetic, pa tudi z vnetimi molitvami Marijo častil. Ravnotako je v juniju krasil in častil presv. Srce. Bil je v Marijini družbi, in se je vedno z veseljem udeleževal družbenih shodov, in se s posebnim zanimanjem briga za procvit družbe. Vedno vesel se je udeleževal in tudi sam rad pomagal pri društvenih prireditvah, katerega član je tudi bil. Bil je zvest abstinenc in menda tudi še ni pokadil cigarete, četudi je bil po velikosti videti dvajsetih let. Zelo je spoštoval in rad ubogal domače duhovnike in ni ga zlepa kaka stvar bolj užalila, kot če je kdo zabavljajl čez nje. Ves srečen pri rožkah, pri tičkih in poštenih družini ni hrepenel po gostilnah in vasovanju. Imel je zelo lep pogreb, fantje Marijine družbe so ga spremljali; društvo pa mu je zapelo lepe pesmi v slovo. Ljubi France, uživaj neskaljeno srečo in veselje na božjem Srcu in pri nebeški Materi, ki si jo tako ljubil, in prosi zlasti za naše Marijine družbe, da se znova poživijo in v novem navdušenju služijo svoji Materi! Vsem bralcem »Bogoljuba«, ki se je toliko zanimal za njih in ga vselej težko čakal, zlasti pa Marijinim družbam bodi toplo priporočen v molitvah!

Celje. Ni nam družbenkam tesno pri srcu, ko odhaja staro leto, kajti sveste smo si, da je bilo dobro uporabljeno. Imele smo dva večja shoda: prvega v Svetino, drugega v Petrovče. Tudi imamo razne odseke, izmed katerih najlepše delujeta evharistični in olupševalni. Zlasti olupševalni je obrnil veliko pozornost celega mesta na družbo. Vsako ne-

deljo so iz druge vasi dehtele sveže cvetlice na oltarju. Nobena vas ni hotela zaostajati, zato je bil glavni oltar vsako nedeljo kot rožnat grm. Ravno tako imamo tudi razdeljeno snaženje oltarjev. Dve ali tri družbenice snažijo vsak mesec enkrat glavni oltar, dve zopet drugega in tako dalje, da so vsi oltarji vsak mesec očiščeni. Zbiramo se tudi vsak mesec k skupni večni molitvi, pri kateri je udeležba članic polnoštevilna. Največje veselje pa smo imele z letošnjo božičnico. Družba je obdarila krog 60 revnih otrok z obleko, čevlji, kruhom, jabolki in slaščicami. Na Štefanovo se je vršila božičnica, pri kateri je bil najprvo govor g. voditelja, za tem božična pesem pri razsvetljenem božičnem drevescu, potem pa razdelitev daril. Po razdelitvi daril izvirna slika: »Gospa in sirota«, katero je sestavila domačinka-družbenica. K sklepu je bila še vzpodbudna igra sv. Cita. Med odmoru so igrali tamburaši. Sedaj začnemo še s časnikarskim in dobrodelnim odsekom; upamo, da tudi ta dva ne bosta zaostajala za drugimi.

Selca. Naša dekliska Marijina družba je praznovala na praznik Brezmadežne 20-letnico svojega obstanka. Dekleta so za ta dan slovesno okrasile Marijin oltar. Prišli so pa tudi en č. pater iz Škofje Loke spovedovat in imeli ob šestih krasen govor za mladino. Po prvem sv. opravilu smo imele shod v cerkvi; popoldne pa v »Društvenem domu« lepo slavnost s krasnim petjem ljubkih pesmi, deklamacijami in dvema kratkima igrama. — Sedaj je vseh deklet okrog 280 in precej takih, ki čakajo na sprejem. Precej jih je umrlo, nekaj jih stopilo v zakonski stan, nekaj jih je šlo v samostan, nekaj jih je samih izstopilo, nekaj bilo izbranih. Deset je jubilatinj, ki so pri prvem sprejemu obljubile zvestobo Mariji in so ji bile zveste skozi 20 let. Zgubili smo zelo vnetega gospoda kaplana in častitamo Poljancem, ki bodo dobili tako skrbnega župnika!

Nastopili smo novo leto. Naši nasprotniki se bodo trudili z vsemi silami, da bi bolj razširili veri sovražne časopise. Kaj bomo pa mi storili? Sveta krščanska dolžnost tudi nas kliče na delo, v prvi vrsti v to poklicane dekliske družbe, katerih članice naj bi povsod agitirale zlasti za »Bogoljuba« in »Domoljuba«, ki sta potrebna našemu ljudstvu za ohranjenje vere in pravega duha.

Pilštanj. Milostipolni dnevi so bili 6., 7. in 8. decembra za našo deklisko Marijino družbo. Praznovali smo prvo desetletnico ustanovitve. V ta namen so nam naš duhovni voditelj priredili tridnevno pod vodstvom č. p. Jožefa iz Celja. Dekleta smo se prav

pridno udeleževale govorov. Krasne pridige nam ostanejo vedno v spominu. Na praznik Brezmadežne zjutraj med sv. mašo smo pristopile vse k mizi Gospodovi. Popoldne je bil slovesen sprejem 16 novih članic. Ob koncu zahvalno pesem v zahvalo, da je družba tako dobro napredovala v teh letih. Vseh skupaj nas je sedaj blizu 300.

Od nekod. Ali naj se družba razdeli? Da bi se iz M. D. ločila dekleta od 30 leta naprej, se mi zdi, pobijati veselje dekletom do M. družbe. Zakaj? Vsaka ve, da je vsak dan starejša, in kako hitro bodo do tekle leta, da bo ločena od prave M. družbe! Marsikatero dekle si bo mislilo: Oh, kaj čem v družbo! Zdaj sem lahko bolj prosta, in ko se postaram, me nečejo več! — Družba starejših deklet pa, ako so zgledno živele, si bodo zaslužile, ako bodo v posebni družbi, tako posmehovanje od ljudi, da bodo zopet rajši same zase tiho služile Mariji kot v taki družbi.

Pozdrav. Srečno in milosti polno Novo leto želimo vsem bralcem in bralkam Bogoljuba iz daljnega Prekmurja. Bog živi vse verne Slovence! Zupančič Mihaj (?) Avsec Anton, Bela Cerkev. Janez Barborič, Ivan Virant, Josip Martinčič, Stopiče, Franc Brulc, Martin Može.

Pozdravljeni tudi vi, dobri fantje! Ur.

Zahvala. Marijini družbi v Trebnjem n Trebelnem sta nabrali za »Ljubljansko dijaško in ljudsko kuhinjo« raznih živil ter jih poslali v Ljubljano nekaj dni pred sv. Nikolajem. Ker je bilo v zbirki tudi precej svežega in suhega sadja, je lahko dijakom Miklavž prinesel. Bili so veselo iznenadeni, ko so prišedši k večerji, našli vsak na svojem mestu krožnik vabljevega sadja poleg nekoliko peciva, ki ga je oskrbela kuhinja. — Tudi z Brezovice, iz št. Jakoba ob Savi in od Sv. Gregorija je po prizadevanju Marijinih družb in njih voditeljev »Ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja« prejela raznovrstnih živil. To je lep in primeren način, podpirati pomoči potrebne dijake, ki jih »Dijaška in ljudska kuhinja« letos — ob tej hudi druginji — za prav zmerno plačilo prehranja okrog 90. Ko se imenovanim Marijinim družbam in vsem darovateljem iskreno zahvaljujemo, jih prosimo še nadaljnje naklonjenosti ter priporočamo enak način dobrodelnega delovanja tudi drugim Marijinim družbam. Vsem dobrotnikom stotero povrni

dobri Bog! — Vodstvo »Ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje«.

ZAHVALE.

Zahvaljujejo se: M. Z. Materi božji in sv. Antonu Pad. za uslišano prošnjo iz neke stiske. — J. iz G. najsv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu za srečno vrnitev iz vojske in neštivilne druge milosti. — T. K. presv. Srcu Jezusovemu, Mariji Pomočnici, čast. Janezu Bosku in dušam v vicah za uslišanje v trikratni veliki stiski in potrebi. — A. L. Naši ljubi Gospej presv. Srca, sv. Jožefu in sv. Antonu Pad. za uslišanje v zelo bitki zadevi, isti sv. Tereziji od deteta Jezusa za uslišanje v neki zadevi.

Ali poznate in že imate knjižico:

„Primate lazi!“

Vse tiste, ki se zavedate, da je duhovski stan potreben za ohranjenje vere, prosimo, da širite to knjižico tako, da jo bodo brali vsi ljudje, da se že enkrat prezenejo tiste lazi, ki se trosijo o duhovnikih že od začetka vojske. To velja seveda za one kraje, kjer so te lazi razširjene. Kako je v tem oziru na Stajerskem, Koroškem in Prekmurskem nam ni tako natančno znano. Na Kranjskem gotovo je. Tisti, ki hočete knjižico razpečavati, posvetujte se med seboj, če je to pri vas potrebno ali ne in kako bi jo na najpripravnejši način spravili med ljudi.

Listnica uredništva.

Današnja številka nima nobenih slik. Vzrok je ta: Prej smo dajali bakroreze (klišeje) za slike delati na Dunaj. Zdaj smo od Dunaja odtrgani in ni mogoče od tam nič dobiti. Zato bo začela naša tiskarna v Ljubljani sama izdelovati bakroreze. Pripravljeno je že vse, samo enega delavca za to še manjka in tako se ni moglo še začeti. Obetajo nam, da bo do prihodnje številke Bogoljuba naša delavnica že začela delati.

K. I. Nova cerkev. Zadelj ste. Prazniki, ob katerih ni več pod smrtnim grehom ukazano biti pri sv. maši, so: Sv. Stefan, Svečnica, Marijino oznanjenje, velikonočni in binkoštni ponedeljek, Mali Šmarin.

Več dopisov in zahval se je moralo danes odložiti.

Naročniki v Nemški Avstriji plačajo kot naročnino za celo leto 7 jugoslovanskih kron ali 15 avstrijskih kron.

presv. Rešnjega Telesa v bratovski cerkvi; če te ne morejo obiskati brez velike težave, pa v farni cerkvi; b) istim kakor tretji dan.

6. **Petek, prvi v mescu.** Popolni odpustek: a) vsem, ki prejmejo sv. zakramente, nekoliko premišljujejo dobrotljivost presv. Srca in molijo po namenu sv. očeta; b) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor včeraj.

7. **Sobota, prva v mescu.** Popolni odpustek: a) vsem, ki prejmejo svete zakramente, opravijo kake pobožne vaje na čast brezmadežni Materi božji, da nekoliko zadoste za razžaljenja, njej storjena, in molijo po namenu sv. očeta.

8. **Nedelja, Sv. Janez Matski.** Popolni odpustek udom bratovščine z belim škapulirjem, če v bratovski ali farni cerkvi molijo za osvobojenje sužnjev.

13. **Petek, Sv. ustanovitelj servitskega reda.** Popolni odpustek istim kakor tretji dan.

19. **Četrtek, Sv. Konrad Pijačenski.** Popolni odpustek istim kakor tretji dan.

21. **Sobota, Sv. Angela Merici.** Popolni odpustek tretjerednikom v redovni cerkvi; kjer te ni, pa v farni.

22. **Nedelja, Sv. Marjeta Kortonska.** Popolni odpustek istim kakor tretji dan.

24. **Torek, Sv. Matija.** Popolni odpustek udom družbe sv. Petra Klaverja kakor drugi dan.

26. **Četrtek.** Popolni odpustek udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor peti dan.

29. **Nedelja, zadnja v mescu.** Popolni odpustek vsem, ki trikrat na teden skupno molijo sv. rožni venec.

Odpustki

za mesec marec 1920.

4. **Četrtek prvi v mescu.** Popolni odpustek udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa v bratovski cerkvi; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v farni cerkvi.

5. **Petek, prvi v mescu, Sv. Janez Jožef.** Popolni odpustek: a) vsem vernikom, ki prejmejo sv. zakramente, premišljujejo dobrotljivost presv. Srca in molijo po namenu sv. očeta; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega; c) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor včeraj; d) vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v farni cerkvi, kjer ni redovne.

6. **Sobota, prva v mescu, Sv. Koleta.** Popolni odpustek: a) vsem vernikom, ki prejmejo sv. zakramente, opravijo kake pobožne vaje na čast brezmadežni Materi božji; da ne-

koliko zadosté za razžaljenja, storjena Materi božji, in molijo po namenu sv. očeta; b) istim kakor včeraj pod d).

7. **Nedelja, prva v mescu.** Udom rožnovenske bratovščine trije popolni odpustki: 1. če v bratovski cerkvi molijo po namenu sv. očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če v bratovski kapeži nekaj časa molijo pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom. Popolni odpustek: a) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega.

9. **Torek, Sv. Katarina Bolonjska.** Popolni odpustek vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v farni cerkvi, kjer ni redovne.

12. **Petek, Sv. Gregorij.** Popolni odpustek udom bratovščine presv. Srca Jezusovega v bratovski cerkvi.

19. **Petek, Sv. Jožef.** Popolni odpustek: a) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor 6. dan; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega v bratovski cerkvi; če te ne morejo obiskati, jim more spovednik mesto tega naložiti kako drugo dobro delo; c) udom »Dejanja sv. Detinstva«, če molijo za njega razširjanje; d) udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje v bratovski ali farni cerkvi; e) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; f) udom bratovščine preč. Srca Marijinega; g) udom družbe krščanskih družin; h) udom bratovščine sv. Družine; i) udom bratovščine za duše v vicah; j) istim kakor 9. dan. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

21. **Tiha nedelja.** Popolni odpustek udom bratovščine žalostne Matere božje s črnim škapulirjem.

22. **Ponedeljek, Sv. Benvenut.** Popolni odpustek istim kakor 9. dan.

24. **Sreda, Bl. Didak Jožef.** Popolni odpustek istim kakor 9. dan.

25. **Četrtek, Oznanjenje Marije Device.** Popolni odpustek: a) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor 6. dan; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega kakor 19. dan; c) udom bratovščine naše ljube Gospe presv. Srca v bratovski cerkvi; d) udom Marijine družbe; e) udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje v bratovski ali farni cerkvi; f) udom bratovščine preč. Srca Marijinega; g) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; h) udom družbe krščanskih družin; i) udom bratovščine za duše v vicah; j) udom rožnovenske bratovščine v bratski ali farni cerkvi; k) udom bratovščine Sv. Duha danes ali v osmini v bratovski ali farni cerkvi; l) istim kakor 5. dan. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

28. **Nedelja, cvetna, zadnja v mescu.** Popolni odpustek vsem, ki trikrat na teden

31. marec ob 6 uri

skupno molijo sv. rožni venec. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

29., 30. in 31. Ponedeljek, torek in sreda. Tretjerednikom vesoljna odveza.

Bogoljuba v vsako slovensko krščansko hišo!

10 vinarjev

za dopisnico Vas stane moj cenik, ki se Vam pošlje na zahtevo zastonj. C. in kr. dvorni založnik **JAN KONRAD**, razpošiljalnica, **Brux št. 1994, Češko.** — I. britev iz srebro-jekla K 7—, 9—, 11—. Varnostni brivski aparati ponikljani K 7-50, dvorezna rezervna rezila tuc. 12 K., lase- in bradostrizniki K 26—, 28—. Pošilja se po povzetju ali predplačilu. Zamenja dovoljena
::: ali denar nazaj. :::

Apostoli molitve, širite

Apostolski molitvenik,

ki ga je izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda!

V uvodu je zanimiv pouk o apostolskem delovanju, o pravoslavju in o delu za cerkveno zedinjenje. Molitvenik obsega

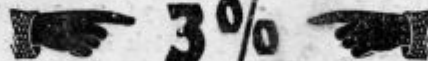
krasne nove molitve.

V mnogih župnijah se iz tega molitvenika molijo »ure molitve« pred sv. Reš. Telesom. — Dobiva se v Ljubljani v Jugoslovanski knjigarni in v prodajalni K. T. D. — Cena 3— K. Molitev je najlažje in najizdatnejše apostolsko delo, zato razširite vsepovsod Apostolski molitvenik, ki je eden najlepših in najcenejših molitvenikov!

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8—1 in jih obrestuje po

 3%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 3 krones na leto.

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštnih položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljše.

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron.

Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1918 nad 40 milijonov kron.

„Ljudska posojilnica“ stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.